

POČETNA PROVJERA

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u *Početnoj provjeri* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.6.3.

Učenik čita tekst, uspoređuje podatke prema važnosti i objašnjava značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik izdvaja važne podatke iz čitanoga teksta.

OŠ HJ A.6.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje jezična znanja o promjenjivim vrstama riječi na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik prepoznaje osobne, posvojne, povratno-posvojnu, povratnu, pokazne i upitne zamjenice.

Učenik upotrebljava u govoru i pismu glagolske oblike za izricanje vremena.

Učenik upotrebljava u govoru i pismu glagolski pridjev trpni; glavne i redne brojeve.

Učenik upotrebljava u govoru i pismu glagolske oblike za izricanje vremena i načina.

Učenik provodi (i, gdje je potrebno, bilježi) glasovne promjene u riječima.

OŠ HJ A.6.6.

Učenik uočava jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.

Razrada ishoda:

Učenik se upoznaje s pojmovima trojezičnosti (staroslavenski, starohrvatski i latinski) i tropismenosti (glagoljica, hrvatska ćirilica / bosančica, latinica) kroz hrvatsku povijest.

Učenik se upoznaje sa spomenicima hrvatske srednjovjekovne pismenosti i Prvotiskom.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 2 boda

a) 1 bod

Princeza se nije željela udati jer dotad nije osjetila ljubav ni prema jednomu mladiću.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod. Valja priznati sve slične odgovore koji upućuju na to da je princeza smatrala ljubav i iskrene osjećaje razlogom za udaju.

b) 1 bod

Srce ima svoje razloge koje razum ne poznaje. (Blaise Pascal)

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

2. 5 bodova

Od (tko) **koga** će princeza dobiti plavu ružu? U cijelome (to) **tom/tome** kraljevstvu nije bilo mladića koji nije želio udovoljiti (njezina) **njezinoj** želji i (ona) **nju** dobiti za suprugu. U (svoje) **svojem/svojemu/svom/svomu** nastojanju nisu shvaćali u čemu se skriva iskrena ljubav.

› **Bodovanje:** Svaki točni oblik zamjenice donosi jedan bod.

3. 6 bodova

osobna zamjenica	posvojna zamjenica	povratna zamjenica	povratno-posvojna zamjenica	pokazna zamjenica	upitna zamjenica
tobom	njihovi	sebi	svome	to	što

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta zamjenice donosi jedan bod.

4. 5 bodova

One večeri zadubljena u **svoje** misli princeza začu pjesmu mladoga pjesnika. (...)

G

A

Najzad **joj** mladi pjesnik tiho reče: „Želio bih se **tobom** oženiti, princezo **moja!**”

D

I

V

› **Bodovanje:** Svaki točno određeni padež donosi jedan bod.

5. 2 boda

Priznaj **si** da **si** zaljubljen.

zamjenica (povratna zamjenica)

glagol (pomoćni glagol)

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta riječi donosi jedan bod.

6. 1 bod

d) Mladi general carske vojske bio je drugi prosac.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

7. 4 boda

riječ	vrsta riječi
ajme	usklik
careva	pridjev
za	prijedlog
prvoga	broj
donese	glagol
ružu	imenica
dosad	prilog
to	zamjenica

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana vrsta riječi donosi pola boda, ukupno četiri boda.

8. 3 boda

Sinovi uglednih bogataša **kreću** u potragu za plavom ružom.

Svi **su** uzalud **donijeli** svoje plave ruže.

Odbacivala je sve prosce.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

9. 1 bod

c) Dobila je ružu od dragoga kamena.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

10. 3 boda

a) Udana za pjesnika, princeza je bila sretna.

b) Dragi je kamen donešen iz dalekih krajeva.

c) Prosci su vraćeni neobavljena posla.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani glagolski pridjev trpni donosi jedan bod.

11. 3 boda

a) Sva trojica prosaca (*željeti*) željela su princezu.

b) Princeza (*donijeti*) je donijela odluku.

c) Mladi pjesnik (*ne odoljeti*) nije odolio princezi.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani perfekt donosi jedan bod.

12. 8 bodova

Jedinica staroga kineskog cara (*biti*, imperfekt) bijaše tvrdoglava unatoč očevoj želji da (*udati* se, prezent) se uda. Mladići iz cijeloga carstva (*krenuti*, aorist) krenuše u potragu za ružom koja (*biti*, prezent) je plava. Svaki (*vjerovati*, imperfekt) vjerovaše da (*odabrati*, futur I.) će baš njega odabrati. Svakakve joj ruže (*donositi*, pluskvamperfekt) bijahu donosili / bjehu donosili / bili su donosili, ali ona (*odabrati*, perfekt) je odabrala mladoga pjesnika s bijelom ružom.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani glagolski oblik donosi jedan bod.

13. 1 boda

d) Koji budu bili iskreni, spoznat će pravu ljubav.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

14. 1 bodova

Što bude uporno tražila, to će i pronaći. / Što uporno bude tražila, to će i pronaći.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod.

15. 3 boda

Svi **bi se** rado **oženili** princezom.

Otac **bi** je rado **bio udao**.

Pronađite svoju sreću!

IMPERATIV

KONDITIONAL PRVI

KONDITIONAL DRUGI

› **Bodovanje:** Svaki točno određeni glagolski način donosi jedan bod.

16. 1 bod

Ljubav biste trebali tražiti srcem.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

17. 2 boda

niječna: Princeza ne bi bila sretna uz pjesnika.

upitna: Bi li princeza bila sretna uz pjesnika?

› **Bodovanje**: Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod. Ne priznaje se kao točan odgovor rečenica na kraju koje nije stavljen odgovarajući pravopisni znak (upitnik, točka).

18. 4 boda

a) Bit će oni sretni u životu.

b) Na proslavu zaruka došlo je četiristo uzvanika.

c) Pronađite svoje ruže!

d) Ta ruža koju držiš lijepo miriše.

› **Bodovanje**: Svaka točno ispravljena riječ donosi jedan bod.

19. 5 bodova

a) Hrvati su se u počecima svoje pismenosti služili trima jezicima i ~~dvama~~ pismima.

b) *Bašćanskom pločom* potvrđuje se da je kralj ~~Tomislav~~ darovao zemljište za izgradnju crkve svete Lucije.

c) Prvi cjeloviti spomenik hrvatske pismenosti *Bašćanska ploča* pisan je na hrvatskome jeziku i ~~latinici~~.

d) Prva hrvatska knjiga tiskana je na glagoljici i ~~latinici~~.

e) *Misal po zakonu rimskoga dvora*, najstarija hrvatska tiskana knjiga, nastala je 1483. ~~u Senju~~.

› **Bodovanje**: Svaki točno precrtani netočni podatak donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 2 boda

a) 1 bod

Dvorjani nisu shvatili da je princezu njezina ljubav prema pjesniku zaslijepila i sve je odluke donosilo njezino srce. / Princezi boja ruže više nije bila bitna jer je spoznala snagu prave ljubavi.

› **Bodovanje**: Točan odgovor donosi jedan bod. Valja priznati sve slične odgovore koji upućuju na to da kad je čovjek zaljubljen, srce prosuđuje ispravnost odluka.

b) 1 bod

Srce ima svoje razloge koje razum ne poznaje. (Blaise Pascal)

› **Bodovanje**: Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

2. 5 bodova

(tko) Komu/Kom se princeza nadala? Zнала je da mora vjerovati (svoje) svojemu/svojem srcu jer se iskrena ljubav nije skrivala u (ono) onom/onome bogatstvu i izvanjskoj ljepoti koju su prosici nosili sa (sebe) sobom. Mnogi nisu bili oduševljeni (njezin) njezinim izborom.

› **Bodovanje**: Svaki točni oblik zamjenice donosi jedan bod. U zadnjemu primjeru ne priznaje se oblik *njenim*.

3. 6 bodova

osobna zamjenica	posvojna zamjenica	povratno-posvojna zamjenica	povratna zamjenica	pokazna zamjenica	upitna zamjenica
im	Vaše / vaše	svojoj	si	tu	Kakva / kakva

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta zamjenice donosi jedan bod.

4. 5 bodova

Dvorjani šaptahu među **sobom**... Ali **im** princeza odgovori: „U **vašim** je očima

I

D

L

problem, dragi **moji**, uvjeravam **vas** da je ta ruža divno plava!”

V

A

› **Bodovanje:** Svaki točno određeni padež donosi jedan bod.

5. 2 boda

Uzalud **je** otac nagovaraše, ona **je** ostala pri svojoj odluci.

zamjenica (osobna zamjenica)

glagol (pomoćni glagol)

› **Bodovanje:** Svaka točno određena vrsta riječi donosi jedan bod.

6. 1 bod

a) Prvi je bio jako bogat trgovac.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

7. 4 boda

riječ	vrsta riječi
drugoga	broj
jutra	imenica
joj	zamjenica
ubere	glagol
bez	prijedlog
ah	usklik
napokon	prilog
plava	pridjev

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana vrsta riječi donosi pola boda, ukupno četiri boda.

8. 3 boda

Naručivao je ružu od dragoga kamena.

Pogledi im **se sreću**.

Svi **su se zanjeli** lažnim nadama.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

9. 1 bod

c) Jedne je večeri promatrala Sunčev zalazak.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

10. 3 boda

a) Sva su nastojanja prosaca bila osuđena na neuspjeh.

b) Obećanje dano ocu željela je ispuniti.

c) Bijela je ruža odnesena princezi.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani glagolski pridjev trpni donosi jedan bod.

11. 3 boda

a) Car (*prenijeti*) je prenio kćeri svoju želju.

b) Tri prosca (*dati*) dala su poklon princezi.

c) Princeza (*ne voljeti*) nije voljela prosce.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani perfekt donosi jedan bod.

12. 8 bodova

Stari kineski car (*osjećati*, perfekt) osjećao je svoj kraj, stoga (*reći*, aorist) reče kćeri jedinici da (*udati se*, prezent) se uda. To (*ne biti*, imperfekt) ne bijaše nimalo jednostavno jer (*znati*, pluskvamperfekt) je bio znao / bijaše znao / bješe znao da (*biti*, prezent) je ona pomalo tvrdoglava i da (*pronaći*, futur, I.) će teško pronaći pravu ljubav. Dugo je otac (*nagovarati*, imperfekt) nagovaraše na udaju.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani glagolski oblik donosi jedan bod.

13. 1 bod

a) Tko bude bio uporan, pronaći će plavu ružu.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

14. 1 bod

Kad bude htjela odustati, pojavit će se pjesnik.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod.

15. 3 boda

Mladi **bi** je pjesnik **učinio** sretnom.

Često **bi** stari kralj **bio razmišljao** o kćeri.

Upoznajmo pravu ljubav!

IMPERATIV

KONDITIONAL PRVI

KONDITIONAL DRUGI

› **Bodovanje:** Svaki točno određeni glagolski način donosi jedan bod.

16. 1 bod

Morali bismo iskreno voljeti.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

17. 2 boda

niječna: Pjesnik se ne bi oženio princezom.

upitna: Bi li se pjesnik oženio princezom?

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod. Ne priznaje se kao točan odgovor rečenica na kraju koje nije stavljen odgovarajući pravopisni znak (upitnik, točka).

18. 4 boda

- a) Pred očima mu je bilo milijun zvjezdica.
- b) Sutra ću sve naučiti.
- c) Pokaži mi tu ružu koju držiš u ruci.
- d) Bit će to najljepša ruža.

› **Bodovanje:** Svaka točno ispravljena riječ donosi jedan bod.

19. 5 bodova

- a) Hrvati su se u početcima svoje pismenosti služili ~~dvama~~ jezicima i trima pismima.
- b) Hrvatska inačica glagoljice zove se ~~bosaničica~~.
- c) *Bašćanska ploča* nastala je oko 1100. god. i najstariji je ~~tiskani~~ tekst na glagoljici.
- d) *Bašćanska ploča* potvrđuje da je kralj Zvonimir darovao zemljište za izgradnju crkve Lucije na ~~Braču~~.
- e) *Misal po zakonu rimskoga dvora* prva je objavljena hrvatska knjiga na ~~latini~~ iz 1483. godine.

› **Bodovanje:** Svaki točno precrtani netočni podatak donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
60 – 54	100 – 90 %	5
53 – 46	89 – 77 %	4
45 – 37	76 – 64 %	3
36 – 30	63 – 50 %	2
29 – 0	49 – 0 %	1

GLASOVI, NAGLASCI, GLASOVNE PROMJENE

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u provjeri *Glasovi, naglasci, glasovne promjene* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje slične podatke u čitanome tekstu.

OŠ HJ A.7.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o sintaktičkom ustrojstvu rečenice na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje ulogu samoglasnika i suglasnika u hrvatskome standardnom jeziku.

Učenik imenuje i razlikuje jezične jedinice.

Učenik imenuje naglaske u hrvatskome standardnom jeziku.

Učenik uočava razlikovnu ulogu naglasaka na oglednim i čestim primjerima.

Učenik razlikuje glasovne promjene: sibilizacija, palatalizacija, jotacija, nepostojani *a*.

Učenik provodi (*i*, gdje je potrebno, bilježi) glasovne promjene u riječima.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 4 boda

a) 3 boda

Slušaj očeve savjete i ne zaboravi majčine priče.

Ptica koja ima mnogo mladih rijetko je sita.

Majka razumije i svoje nijemo dijete

mudrost

požrtvovnost

privrženost

b) 1 bod

Dobrota oca viša je od planine, dobrota majke dublja je od mora.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

2. 2 boda

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana jezična jedinica donosi jedan bod.

3. 3 boda

svijet – jednosložna naokolo – četverosložna / višesložna redom – dvosložna

› **Bodovanje:** Svaka točno određena riječ s obzirom na broj slogova donosi jedan bod.

4. 2 boda

– riječ sa suglasničkim *r*: **spor** ili **odgovor**

– riječ sa slogotvornim *r*: **brzo**

› **Bodovanje:** Točno naveden jedan primjer riječi sa suglasničkim i slogotvornim *r* donosi jedan bod.

5. 1 bod

a) Nužda zakon mije-
nja.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

6. 4 boda

kîp – dugosilazni

kîpovi – kratkosilazni

kîpić – kratkouzlazni

kipárstvo – dugouzlazni

› **Bodovanje:** Točno imenovan naglasak donosi jedan bod.

7. 3 boda

U u-či-o-ni-ci nas je po-sje-ti-o škol-ski pe-da-gog.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi naglašeni slog donosi jedan bod.

8. 1 bod

d) Sve je radio **temèljito**.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

9. 1 bod

b) Veliko je slavlje vladalo u našoj obitelji.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

10. 2 boda

Ujesen ću radije kùpiti kestenje, nego ga kúpiti na tržnici.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena riječ donosi jedan bod.

11. 5 bodova

a) Izgledao je (*mlado*, komparativ) mlađe od svojih vršnjaka.

b) Znao je (*osjetiti*, nesvršeni vid) osjećati tugu za prošlim danima.

c) Nije prihvatila (*majka*, pridjev) maičin savjet.

d) Bila je (*brižan*, ženski rod) brižna prema roditeljima.

e) Zimi su nam na prozor slijetali (*vrabac*, množina) vrapci.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena riječ donosi jedan bod.

12. 4 boda

- a) U buketu **cvijeća** uvijek je najljepši **cvijet** ruže.
- b) Od svih **pasa** želio bih imati **psa** labradora.
- c) **Junače**, dokazao si da si pravi **junak**!
- d) **Reci** nam istinu jer su nam **rekli** da sve znaš.

iotacija
nepostojni a
palatalizacija
sibilarizacija

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana glasovna promjena donosi jedan bod.

13. 1 bod

- c) Svi smo se ljujljali na staroj djedovoj **voćci**.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

14. 2 boda

Jeziče, ne navuci udarce na moja leđa.

› **Bodovanje:** Učenik treba podcrtati dvije od moguće tri riječi s provedenom glasovnom promjenom. Svaka točno podcrtana riječ donosi jedan bod.

15. 3 boda

PALATALIZACIJA: **vučem, teče**

JOTACIJA: **plaču**

› **Bodovanje:** Svaki točno razvrstani glagol donosi jedan bod.

16. 1 bod

- c) nepostojani a i sibilizacija

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

17. 4 boda

- a) Povjerila se učiteljici **Branki**.
- b) Torta je **pečena**.
- c) Nos joj je bio **crven** od hladnoće
- d) Vijest je **prenesena** iz dnevnoga tiska.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani pravilni oblik donosi jedan bod.

18. 5 bodova

Stručnjaci **ističu** da je dolazak **dieteta** na svijet za svakoga roditelja izazov. S **radošću** i sa širokim osmijesima roditelji **oblijeću** oko svoga mališana koji svakoga dana postaje sve **sladi**.

› **Bodovanje:** Svaka točno uvrštena i napisana riječ donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 4 boda

a) 3 boda

Kamen koji baci prijatelj ne ranjava glavu.
Kad prijatelj moli, onda nema „sutra”.
Bolje je prijatelje čuvati nego stvarati.

dobronamjernost
požrtvovnost
mudrost

b) 1 bod

Prijatelji su nalik na laste koje dolaze kad je lijepo vrijeme.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

2. 2 boda

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana jezična jedinica donosi jedan bod.

3. 3 boda

obilnosti – **čtetverosložna / višesložna** svijet – **jednosložna** gine – **dvosložna**

› **Bodovanje:** Svaka točno određena riječ s obzirom na broj slogova donosi jedan bod.

4. 2 boda

– riječ sa suglasničkim *r*: **staroga** ili **prijatelja**

– riječ sa slogotvornim *r*: **drži**

› **Bodovanje:** Točno naveden jedan primjer riječi sa suglasničkim *r* donosi jedan bod. Točno naveden primjer riječi sa slogotvornim *r* donosi još jedan bod.

5. 1 bod

c) Vuk dlaku mije-
nja, ali ćud nikad.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

6. 4 boda

grād – **dugosilazni**

grādovi – **kratkosilazni**

gradić – **kratkouzlazni**

gráđiti – **dugouzlazni**

› **Bodovanje:** Svaki točno imenovani naglasak donosi jedan bod.

7. 3 boda

U dvo-ra-ni za tje-les-ni za-gr-li-o je dje-voj-či-cu.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi naglašeni slog donosi jedan bod.

8. 1 bod

c) Sve je bilo **maštòvito**.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

9. 1 bod

d) Slavljeničko je raspoloženje vladalo u učionici.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

10. 2 boda

Bio je osoba koja je voljela slàgati da će se sa svima u poslu slágati.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena riječ donosi jedan bod.

11. 5 bodova

- a) Svi su mirno saslušali (*ravnateljica*, pridjev) ravnateljčinu odluku.
- b) U djetinjstvu sam obožavala svoga plišanog (*žabac*, akuzativ) žapca.
- c) Nikad od nje nisam čula (*luda*, komparativ) luđu ideju.
- d) S vremenom će postati (*odgovoran*, ženski rod) odgovorna osoba.
- e) Kući se moram (*vratiti*, nesvršeni vid) vraćati oko podneva.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena riječ donosi jedan bod.

12. 4 boda

- a) Ti **možeš** što ja ne **mogu**.
- b) Među svim **učenicima** ovaj je **učenik** pobjednik.
- c) **Braća** su uvijek spremna pomoći svomu **bratu**.
- d) Od svih **djevojaka**, sviđa mi se **djevojka** iz razreda.

palatalizacija
sibilarizacija
jotacija
nepostojani a

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana glasovna promjena donosi jedan bod.

13. 1 bod

- c) Moj klub natječe se u prvoj **lizi**.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

14. 2 boda

Tko se jedanput opeče, i na hladno puše.

› **Bodovanje:** Učenik treba podcrtati dvije od moguće tri riječi s provedenom glasovnom promjenom. Svaka točno podcrtana riječ donosi jedan bod.

15. 3 boda

PALATALIZACIJA: **vuče, siječe**

JOTACIJA: **miče**

› **Bodovanje:** Svaki točno razvrstan glagol donosi jedan bod.

16. 1 bod

- d) nepostojani a i palatalizacija

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

17. 4 boda

- a) Na našim je cestama mnogo uvezenih automobila.
- b) Javila je Jadranski da stiže.
- c) Sav je dug plaćen.
- d) Bio je sav crven od njezina pogleda.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani pravilni oblik donosi jedan bod.

18. 5 bodova

Mnogi vršnjaci teško pronađu pravoga prijatelja. Često se međusobno natječu i dokazuju se grubošću. To s vremenom postaje sve veći problem.

› **Bodovanje:** Svaka točno uvrštena i napisana riječ donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
48 – 44	100 – 90 %	5
43 – 37	89 – 77 %	4
36 – 29	76 – 64 %	3
28 – 24	63 – 50 %	2
23 – 0	49 – 0 %	1

SLUŽBA RIJEČI U REČENICI

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u provjeri *Služba riječi u rečenici* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje slične podatke u čitanome tekstu.

OŠ HJ A.7.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o sintaktičkom ustrojstvu rečenice na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik objašnjava sintaktičko ustrojstvo rečenice na oglednim i čestim primjerima.

Učenik uočava i imenuje imenski i glagolski predikat u oglednim i čestim primjerima.

Učenik uočava i imenuje izravni i neizravni objekt u oglednim i čestim primjerima.

Učenik uočava i imenuje priložne oznake vremena, mjesta, načina i uzroka u oglednim i čestim primjerima.

Učenik uočava i imenuje imenički i pridjevni atribut u oglednim i čestim primjerima.

Učenik uočava apoziciju u oglednim i čestim primjerima.

Učenik razlikuje značenje i službu padeža u rečenici.

Rješenja i bodovanje zadatka

SKUPINA A

1. 4 boda

I ribe i ljudi su kralježnjaci.

Sve ribe mogu živjeti izvan vode.

Više je slatkovodnih nego morskih vrsta riba.

Neke su se ribe prilagodile životu u potpunoj tami.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi odgovor donosi jedan bod.

T
N
N
T

2. 3 boda

Svaka riba ima glavu, trup i rep.

Ribe su kralježnjaci.

One mogu živjeti gotovo u svakoj vrsti vode.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani predikat i točno određena vrsta predikata donosi jedan bod.

glagolski predikat
imenski predikat
glagolski predikat

3. 3 boda

Ribe žive u različitim vodama.

imenica / opća imenica

One se dijele na tri glavne skupine.

zamjenica / osobna zamjenica

Ribama u plivanju pomažu peraje i plivači mijehur.

imenice / opće imenice

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani subjekt u rečenici i točno određena vrsta riječi donosi jedan bod.

4. 1 bod

Mrijeste se u gnijezdima izdubljenima na dnu jezera ili vodotoka.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

5. 4 boda

a) Morski pas lovi tuljane i (morske) kornjače.

(Zlatnu) ribicu u Japanu uzgajaju duže od 400 godina.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani objekt donosi jedan bod.

b) Svi su izravni objekti u zadanim rečenicama izrečeni u akuzativu / A.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

6. 3 boda

G

Ribe se vješto skrivaju od napadača.

L D

U skrivanju im pomažu boja ili šare na tijelu.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani objekt i točno određeni padež donosi jedan bod.

7. 4 boda

priložna oznaka mjesta / POM

Tuna brzo krstari **otvorenim morima**.

priložna oznaka vremena / POV

Za noći velikih plima gavuni dolaze do obale.

priložna oznaka uzroka / POU

Zbog boja i šara riba darter lakše se skriva u riječnome šljunku.

priložna oznaka načina / PON

Srebrna tijela inćuna svjetlucaju **poput zraka svjetlosti**.

› **Bodovanje:** Svaka točno određena priložna oznaka donosi jedan bod.

8. 4 boda

Atr. (p) Atr. (p)

Riba tronožac kreće se trima dugačkim perajama.

Atr. (p)

Atr. (i)

Njima može osjetiti najmanje komadiće hrane.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani atribut i točno određena vrsta atributa donosi jedan bod.

9. 2 boda

Morskih pasa ima u svim svjetskim oceanima.

Neke ribe plivaju u hladnim antarktičkim morima.

› **Bodovanje:** Svaki točno preoblikovani imenički atribut u pridjevni donosi jedan bod.

10. 3 boda

Riba zmaj migolji svojim osvijetljenim pipkom.

Rijeka Amazona, koja prolazi i državom Brazil, udomljuje 1500 različitih vrsta riba.

› **Bodovanje:** Svaka točno podcrtana apozicija donosi jedan bod.

11. 1 bod

Raža, neobična plosnata riba, prilagodila se životu na morskome dnu.

› **Bodovanje:** Točno napisani zarezi u rečenici donose jedan bod.

12. 11 bodova

U hladnoj rijeci Gackoj pastrva danju proždrljivo lovi ličinke kukaca i manje ribe.

predikat:	<u>lovi</u>
subjekt:	<u>pastrva</u>
izravni objekti:	<u>ličinke / ličinke kukaca, ribe / manje ribe</u>
priložna oznaka vremena:	<u>danju</u>
priložna oznaka mjesta:	<u>u Gackoj / u rijeci Gackoj / u hladnoj rijeci Gackoj</u>
priložna oznaka načina:	<u>proždrljivo</u>
pridjevni atributi:	<u>hladnoj, manje</u>
imenički atribut:	<u>kukaca</u>
apozicija:	<u>rijeci</u>

› **Bodovanje:** Svaki točno određeni rečenični dio donosi jedan bod.

13. 3 boda

Morski psi od davnina oprezno love tuljane u hladnijim vodama.

› **Bodovanje:** Pridjevni atribut uz subjekt donosi jedan bod, priložna oznaka vremena i načina napisana ispred predikata donose jedan bod i priložna oznaka mjesta na kraju rečenice donosi jedan bod.

Za svaku pogrešku oduzima se jedan bod.

14. 4 boda

Gospođa Zrinka Novak je biologinja i putuje u Brazil istražiti amazonske ribe.

Poštovana znanstvenice, jeste li doznali što novo o čudesnome životu jegulje?

Morski je konjic brižan roditelj.

Sljedećega ljeta putujem k stricu / stricu u Južnu Ameriku.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadatka

SKUPINA B

1. 4 boda

Sve ptice mogu letjeti.

Neke ptice kote žive ptice.

Ptici i čovjeku zajedničko je da su kralježnjaci.

Perje je ptici bitno za preživljavanje.

N
N
T
T

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi odgovor donosi jedan bod.

2. 3 boda

Ptice posvuda žive.

Perje pomaže ptici privući partnera.

Ptice su (pernate) životinje.

glagolski predikat

glagolski predikat

imenski predikat

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani predikat i točno određena vrsta donosi jedan bod.

3. 3 boda

Najveća jaja nese noj.

Ona su dugačka gotovo 18 cm.

Albatros i zovoji nesu samo jedno jaje.

imenica / opća imenica

zamjenica / osobna zamjenica

imenice / opće imenice

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani subjekt u rečenici i točno određena vrsta riječi donosi jedan bod.

4. 1 bod

Godinama se vraćaju na ista gnjezdilišta i zimovališta.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

5. 4 boda

a) 3 boda

Mnogi mužjaci ptica imaju upadljivo ruho.

Njime često privlače ženku.

Svoje raskošno perje mužjak raširi pred odabranicom.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani objekt donosi jedan bod.

b) 1 bod

Svi su izravni objekti u zadanim rečenicama izrečeni u akuzativu / A.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

6. 3 boda

D

Prikrivanje otežava neprijatelju uočavanje ptice.

I

Bjeloglavi štekavac najčešće se hrani ribom.

A

Za nju se često bore dva mužjaka.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani objekt i točno određeni padež donosi jedan bod.

7. 4 boda

priložna oznaka načina / PON

Mužjak plave rajske ptice visi **naglavačke** radi privlačenja ženke.

priložna oznaka uzroka / POU

Ptice katkad pjevaju **iz čistoga zadovoljstva**.

priložna oznaka vremena / POV

Prije 150 godina u Americi su živjeli milijuni divljih golubova.

priložna oznaka mjesta / POM

Crvenoglavi djetlić buši rupu **u mekanome dijelu osušenoga stabla**.

› **Bodovanje:** Svaka točno određena priložna oznaka donosi jedan bod.

8. 4 boda

Atr. (p)

Atr. (i)

Atr. (p).

Ptića planinske ševe teško se može opaziti ispod rascvjetaloga kaktusa.

Atr. (p)

Njegove šare stapaju se s površinom.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani atribut i točno određena vrsta atributa donosi jedan bod.

9. 2 boda

Čeone kosti štite jastrebove oči.

Zbog opasnoga izgleda bjeloglavi štekavac postao je američki nacionalni simbol. / Zbog opasnoga izgleda bjeloglavi štekavac postao je nacionalni američki simbol.

› **Bodovanje:** Svaki točno preoblikovani imenički atribut u pridjevni donosi jedan bod.

10. 3 boda

Bjeloglavoga supa, najveću pticu u Hrvatskoj, možete vidjeti na Cresu.

Ptica dodo živjela je na otoku Mauricijusu.

› **Bodovanje:** Svaka točno podcrtana apozicija donosi jedan bod.

11. 1 bod

Američka vjetruša, malena vrsta sokola, manja je od 30 cm.

› **Bodovanje:** Točno napisani zarezi u rečenici donose jedan bod.

12. 11 bodova

U krošnjama tropskih šuma šarena papiga kakadu ujutro veselo oponaša ljudski glas.

predikat:

oponaša

subjekt:

kakadu / papiga kakadu

izravni objekt:

glas / ljudski glas

priložna oznaka vremena:

ujutro

priložna oznaka mjesta:

u krošnjama / u krošnjama tropskih šuma

priložna oznaka načina:

veselo

pridjevni atributi:

tropskih, šarena, ljudski

imenički atribut:

šuma

apozicija:

papiga

› **Bodovanje:** Svaki točno određeni rečenični dio donosi jedan bod.

13. 3 boda

Morske ptice grade čvrsta gnijezda na strmim stijenama.

› **Bodovanje:** Pridjevni atribut uz subjekt donosi jedan bod, pridjevni atribut uz izravni objekt donosi jedan bod i priložna oznaka mjesta na kraju rečenice donosi jedan bod.

Za svaku pogrešku oduzima se jedan bod.

14. 4 boda

Jan ide ljeti k bratiću / bratiću Ivanu na Cres.

Gospođa Iva Novak je znanstvenica i istražuje život pingvina.

Orao je velik i opasan.

Gospodo, jeste li vidjeli bjeloglavoga supa u letu?

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
50 – 45	100 – 90 %	5
44 – 38	89 – 76 %	4
37 – 31	75 – 60 %	3
30 – 25	59 – 50 %	2
24 – 0	49 – 0 %	1

POVIJEST HRVATSKOGA JEZIKA

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u provjeri *Povijest hrvatskoga jezika* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.6.

Učenik imenuje tekstove i događaje važne za razvoj hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.

Razrada ishoda:

Učenik uočava povezanost i uvjetovanost razvoja hrvatskoga jezika s razvojem nacionalnog identiteta i kulture.

Učenik se upoznaje s tekstovima i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika: prvi hrvatski rječnik, prva hrvatska gramatika.

Učenik se upoznaje sa značajkama i vodećim ličnostima ilirskoga pokreta.

Učenik se upoznaje s događajima i ličnostima važnima za razvoj hrvatskoga jezika u 20. stoljeću.

Učenik istražuje suvremene jezične priručnike radi upoznavanja suvremene leksikografije i uočava brojnost jezičnih priručnika.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 4 boda

a) Dubravko i Karmela žakna Jurja susreću u društvu kralja Zvonimira. / Dubravko i Karmela susreću kralja Zvonimira. / kralja Zvonimira / Kralja Zvonimira.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) Pozdrav žakna Jurja povezan je s tiskanjem prve hrvatske knjige *Misala po zakonu rimskoga dvora*. / Misal po zakonu rimskoga dvora / s Misalom po zakonu rimskoga dvora / s tiskanjem prve hrvatske knjige

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod. Zadatak se priznaje točnim i ako učenik ne navede naslov knjige.

c) „jedan od najpoznatijih glagoljaša, pisaca i prepisivača starih knjiga”

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

d) radost

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

2. 1 bod

c) Hrvatska inačica glagoljice naziva se gajica.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

3. 3 boda

- a) latinica b) glagoljica c) hrvatska ćirilica / ćirilica / bosančica

› **Bodovanje:** Svako točno imenovano pismo donosi jedan bod.

4. 4 boda

U crkvi svete Lucije u Baški na otoku Krku oko 1100. godine nastao je spomenik hrvatske pismenosti poznat pod imenom Bašćanska ploča. Tekst darovnice kralja Zvonimira klesali su na hrvatskome/starohrvatskome jeziku opati jurandvorske crkve pismom glagoljicom.

› **Bodovanje:** Svaki točno dopunjeni podatak donosi jedan bod.

5. 4 boda

- a) Prva tiskana hrvatska knjiga zove se *Biblija*.
b) Tiskana je na hrvatskome jeziku i na glagoljici.
c) Tiskana je 1483. u Rimu.
d) Prva hrvatska tiskana knjiga pripada inkunabulama.

N
T
N
T

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi odgovor donosi jedan bod.

6. 3 boda

prvi hrvatski rječnik: ***Rječnik pet najodličnijih europskih jezika***
prva hrvatska gramatika: **Bartol Kašić; 1604.**

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani podatak donosi jedan bod.

7. 1 bod

- c) rječnika

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

8. 3 boda

- a) Nacionalni, kulturni i jezični pokret u prvoj polovici 19. st. st. u kojemu Hrvati dobivaju zajednički književni jezik naziva se hrvatski narodni preporod (ilirski pokret).
b) Službeni je jezik u to doba u Saboru latinski jezik.
c) Latinica kao pismo kojim su se Hrvati služili nije imala sve potrebne znakove (slova) za bilježenje svih glasova hrvatskoga jezika.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

9. 3 boda

- a) (grof) Janko Drašković b) Ljudevit Gaj c) Ivan Kukuljević Sakcinski

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

10. 2 boda

(1830.) **Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja**
1835. (*Pravopisz*)

› **Bodovanje:** Svaki točno navedeni podatak donosi jedan bod.

11. 3 boda

– hrvatski jezik proglašen službenim	<u>1847.</u>
– prvi put održan govor na hrvatskome jeziku u Saboru	<u>1843.</u>
– počinju izlaziti <i>Novine horvatske</i> s književnim prilogom <i>Danica horvatska, slavonska i dalmatinska</i>	<u>1835.</u>

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

12. 3 boda

a) Na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće stvaraju se temelji jezične norme kojom se mi danas ne služimo. **N**

b) Društveni i politički uvjeti tijekom 20. st. omogućili su slobodan i neovisan razvitak hrvatskoga jezika. **N**

c) Suvremeni hrvatski standardni jezik temelji se na štokavskome narječju i ijekavskome govoru. **T**

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi odgovor donosi jedan bod.

13. 2 boda

godina potpisivanja: 1967.

ime dokumenta: **Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika (Deklaracija)**

› **Bodovanje:** Svaki točno navedeni podatak donosi jedan bod.

14. 3 boda

pravopis **c)**

gramatika **a)**

rječnik **b)**

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

15. 3 boda

a) Piše li se *crkva svetoga Ante* ili *Crkva svetoga Ante*, potražiti ćeš u pravopisu.

b) Kako se tvore glagolski oblici, doznat ćeš u gramatici.

c) Koja su sve značenja riječi *govor*, pronaći ćeš u rječniku.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 4 boda

a) Dubravko i Karmela u svojoj šetnji s kraljem sreli su žakna Jurja. / Susreli su žakna Jurja. / žakna Jurja

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) Žakan Juri navodi da se u Zagrebu nalazi *Baščanska ploča*. / Baščanska ploča / Nalazi se Baščanska ploča.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

c) „Štampa naša gori gre!”

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

d) zbunjenost

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

2. 1 bod

d) Hrvatska inačica glagoljice naziva se bosančica.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

3. 3 boda

a) hrvatska ćirilica / ćirilica / bosančica

b) glagoljica

c) latinica

› **Bodovanje:** Svako točno imenovano pismo donosi jedan bod.

4. 4 boda

U crkvi svete Lucije u Baški na otoku Krku oko 1100. godine nastao je spomenik hrvatske pismenosti poznat pod imenom Baščanska ploča. Tekst darovnice kralja Zvonimira klesali su na hrvatskome jeziku opati jurandvorske crkve pismom glagoljicom / uglatom glagoljicom / prijelaznim tipom glagoljice.

› **Bodovanje:** Svaki točno dopunjeni podatak donosi jedan bod.

5. 4 boda

a) Prva tiskana hrvatska knjiga zove se *Misal po zakonu rimskoga dvora*.

T

b) Tiskana je na latinskome jeziku i na glagoljici.

N

c) Tiskana je 1483. g., a mjesto je tiskanja nepoznato.

T

d) Inkunabule ili prvotisci tiskani su na glagoljici i ćirilici.

N

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi odgovor donosi jedan bod.

6. 3 boda

prvi hrvatski rječnik: **Faust Vrančić; 1595.**

prva hrvatska gramatika: **Temelji ilirskoga jezika u dvije knjige I Temelji ilirskoga jezika**

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani podatak donosi jedan bod.

7. 1 bod

b) rječnika

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

8. 3 boda

a) Nacionalni, kulturni i jezični pokret u prvoj polovici **19. st.** u kojemu Hrvati dobivaju zajednički književni jezik naziva se hrvatski narodni preporod (ilirski pokret).

b) Službeni jezik u to doba u Saboru je **latinski jezik**.

c) Latinica kao pismo kojim su se Hrvati služili **nije imala** sve potrebne znakove (slova) za bilježenje svih glasova hrvatskoga jezika.

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

9. 3 boda

a) Antun Mihanović

b) Ivan Kukuljević Sakcinski

c) Ljudevit Gaj

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

10. 2 boda

1830. (*Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja*)

(1835.) **Pravopis**

› **Bodovanje:** Svaki točno navedeni podatak donosi jedan bod.

11. 3 boda

– počinju izlaziti *Novine horvatske* s književnim prilogom *Danica horvatska, slavonska i dalmatinska* **1835.**

– prvi put održan govor na hrvatskome jeziku u Saboru **1843.**

– hrvatski jezik proglašen službenim **1847.**

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

12. 3 boda

a) Na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće stvaraju se temelji jezične norme kojom se mi danas služimo. **T**

b) Društveni i politički uvjeti tijekom 20 st. nisu omogućivali slobodan i neovisan razvitak hrvatskoga jezika. **T**

c) Suvremeni hrvatski standardni jezik temelji se na kajkavskome narječju i ijekavskome govoru. **N**

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi odgovor donosi jedan bod.

13. 2 boda

godina potpisivanja: **1967.**

ime dokumenta: **Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika / Deklaracija**

› **Bodovanje:** Svaki točno navedeni podatak donosi jedan bod.

14. 3 boda

pravopis **b)**

gramatika **c)**

rječnik **a)**

› **Bodovanje:** Svako točno rješenje donosi jedan bod.

15. 3 boda

- a) Koje su vrste pridjeva, doznat ćeš u gramatici.
b) Koja su sve značenja imenice *zemlja*, pronaći ćeš u rječniku.
c) Je li kratica za riječ razred *raz.* ili *razr.*, potražiti ćeš u pravopisu.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
42 – 38	100 – 90 %	5
37 – 32	89 – 76 %	4
31 – 26	75 – 61 %	3
25 – 21	60 – 50 %	2
20 – 0	49 – 0 %	1

ZAVRŠNA PROVJERA

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u *Završnoj provjeri* vrednuju se sljedeći obrazovni ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik čita tekst, razumije njegov sadržaj, odgovara na pitanja o sadržaju i značenju teksta, pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem.

OŠ HJ A.7.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o sintaktičkom ustrojstvu rečenice na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik objašnjava sintaktičko ustrojstvo rečenice na oglednim i čestim primjerima; prepoznaje i objašnjava različite službe riječi u rečenici i njihove gramatičke odnose.

Učenik razlikuje značenje i službu padeža u rečenici.

Učenik prepoznaje predikat kao temeljni rečenični dio, subjekt kao dio rečenice o kojemu je predikatom što izrečeno, objekt kao predmet radnje, priložne oznake kao okolnosti radnje te imeničke dodatke u rečenici (atribut i apoziciju).

Učenik objašnjava stilski neobilježeni i stilski obilježeni red riječi u rečenici.

Učenik razlikuje jezične jedinice: glas, slog, riječ.

Učenik prepoznaje i imenuje četiri naglaska u hrvatskome jeziku.

Učenik razlikuje i prepoznaje glasovne promjene: palatalizaciju, sibilizaciju, jotaciju, nepostojani *a*.

Učenik provodi (bilježi) glasovne promjene u čestim riječima.

OŠ HJ A.7.6.

Učenik imenuje tekstove i događaje važne za razvoj hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.

Razrada ishoda:

Učenik se upoznaje s tekstovima i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika: prvi hrvatski rječnik, prva hrvatska gramatika, značajke i vodeće ličnosti ilirskoga pokreta, događaji i ličnosti važne za razvoj hrvatskoga jezika u 20. stoljeću.

Učenik se koristi osnovnim jezičnim priručnicima u razvijanju vlastite jezične pismenosti.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. a) 1 bod

postati komu prijatelj

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

b) 1 bod

Ljudi više ne znaju kako nekoga pripitomiti, odnosno kako nekomu biti prijatelj. / Ljudi više nemaju vremena upoznavati prijatelje. / Ljudi u trgovinama kupuju već gotove stvari, a kako nema trgovaca prijateljima, ljudi više nemaju prijatelja.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

NAPOMENA: Priznaju se i slični točni odgovori.

c) 4 boda

Kraljević: – Igraj se sa mnom.	žalost i <u>usamljenost</u>
Lija: – Ne mogu se igrati s tobom. Nisam pripitomljena.	<u>nemoć</u>
Kraljević: – Ja imam jedan cvijet... čini mi se da me on pripitomio.	čežnja i <u>sijeta</u>
Lija: – Molim te lijepo... pripitomi me!	<u>žudnja / usamljenost</u> i želja za bliskošću

› **Bodovanje:** Svaki točno pridruženi osjećaj donosi jedan bod.

2. 4 boda

Na **cije-lo-me** planetu raste samo jedan **cvijet** koji me već **pri-je o-svo-ji-o**. / Na **cije-lo-me** planetu raste samo jedan **cvijet** koji me već **pri-je os-vo-ji-o**.

› **Bodovanje:** Svaka na slogove točno rastavljena istaknuta riječ donosi jedan bod.

3. 2 boda

riječi sa slogotvornim *r*: **crvena/Crvena, trnjem**

› **Bodovanje:** Svaka točno izdvojena riječ donosi jedan bod.

4. 3 boda

Kra-lje-vić je **us-ko-ro** **pri-pl-to-mi-o** li-si-cu.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi slog u riječi donosi jedan bod.

5. 2 boda

a) Ružu je uplašio divlji **pàs**.

b) Stideći se toga, odlučila je **slàgati** kraljeviću.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

6. 3 boda

Kraljević je bio **tužan** zbog ružinih nepromišljenih riječi.

Ružo, **reci** mi kako da te zaštitim.

Izdanak baobaba **grublji** je od izdanka ruže.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

7. 5 bodova

- a) U vrtu punome **cvijeća** sjetio se svojega jedinstvenog **cvijeta**.
- b) Spopala ga je strašna **tuga**. Pilot ga je tješio u **tuzi**.
- c) Kraljević nije često **plakao**, ali sad **plače** u travi.
- d) Oko kraljevića svjetluca **pijesak**. Sjedi na **pijesku** i gleda u nebo.
- e) – **Možeš** li mi pomoći, zmijo? – **Mogu** te odvesti daleko.

iotacija
sibilarizacija
iotacija
nepostojani a
palatalizacija

› **Bodovanje:** Svaka točno određena glasovna promjena donosi jedan bod.

8. 3 boda

Priču o malome kraljeviću ispričat ću bratu i mlađoj **seki**.
U ovoj **točki** na nebu, točno iznad nas, nalazi se njegov planet.
Dragi **čitaоче**, javi mi ako sretnеш maloga kraljevića.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi oblik donosi jedan bod.

9. 3 boda

- a) Mudri kralj sjedio je na veličajnu prijestolju.
- b) Nadimao se od silne vlasti.
- c) Kralj i oholica malomu kraljeviću djeluju vrlo čudno.

rečenica s izrečenim subjektom
rečenica s neizrečenim subjektom
rečenica s više subjekata

› **Bodovanje:** Svaka točno određena rečenica s obzirom na subjekt donosi jedan bod.

10. 2 boda

odlučio je otići – glagolski predikat

je bio neobičan / je bio vrlo neobičan – imenski predikat

› **Bodovanje:** Svaki točno ispisani i određeni predikat donosi jedan bod.

11. 1 bod

Nisu promijenili propis o paljenju i gašenju plinskih svjetiljaka. / Nije se promijenio propis o paljenju i gašenju plinskih svjetiljaka.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica s glagolskim predikatom donosi jedan bod.

NAPOMENA: Prihvaćaju se i slične preoblike s glagolskim predikatom.

12. 3 boda

Poslovni čovjek broji zvijezde i rezultat bilježi na papiru.

On nije vlasnik zvijezda, ne može ih istinski posjedovati.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani objekt donosi jedan bod.

13. 4 boda

- a) Kraljević je stigao **na šesti planet**.
- b) Zemljopisac ispituje **svoje istraživače**.
- c) Podatke bilježi **uz veliki oprez**.
- d) Mali kraljević vjeruje **u ljude**.

priložna oznaka mjesta
izravni objekt
priložna oznaka načina
neizravni objekt

› **Bodovanje:** Svaka točno određena dopuna donosi jedan bod.

14. 1 bod

Lisica se boji Nikole, iskusnoga lovca.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod.

15. 8 bodova

predikat	<u>će podsjećati</u>	priložna oznaka vremena	<u>uvijek</u>
subjekt	<u>pšenica</u>	priložna oznaka uzroka	<u>zbog boje</u>
izravni objekt	<u>lisicu</u>	pridjevni atribut	<u>zlatne</u>
neizravni objekt	<u>na dječaka</u>	imenički atribut	<u>kose</u>

› **Bodovanje:** Svaki točno određeni rečenični dio donosi jedan bod.

16. 2 boda

a) stilski neobilježeni red riječi: Pilot je nespretno nacrtao malu ovcu bez rogova.

b) stilski obilježeni red riječi: Nespretno je pilot nacrtao malu ovcu bez rogova.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

NAPOMENA: Prihvaća se i drukčiji redoslijed rečeničnih dijelova u stilski obilježenome redu riječi.

17. 2 boda

a) Kad je kraljević temeljito uredio svoj planet, pošao je na putovanje svemirom. / Kad je temeljito uredio svoj planet, kraljević je pošao na putovanje svemirom.

b) Ruža se, dragi čitatelju, ispričala kraljeviću zbog svojih jeftinih trikova. / Dragi čitatelju, ruža se ispričala kraljeviću zbog svojih jeftinih trikova.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

18. 1 bod

c) gramatika

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

19. 4 boda

Pravopisz

3

Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja

2

Hrvatski pravopis, tzv. londonac

4

Rječnik pet najodličnijih europskih jezika

1

› **Bodovanje:** Svako točno označeno djelo donosi jedan bod.

20. 1 bod

☑ uvođenje načela da se jedan glas bilježi jednim znakom, npr. slova č, ž, š

› **Bodovanje:** Točno označen odgovor donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. a) 1 bod

postati komu prijatelj

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 1 bod

Kraljevićeva ruža jedinstvena je na svijetu jer ju je kraljević pripitomio / jer ju je kraljević pretvorio u svoju prijateljicu / jer je kraljević jedino nju napojio / jer se kraljević brinuo o njoj.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

NAPOMENA: Priznaju se i slični točni odgovori.

c) 4 boda

Lija: – Joj... Meni se plače.	nezadovoljstvo i <u>tuga</u>
Kraljević: – ... ja ti nisam želio ništa nažao, ali ti si htjela da te pripitomim...	<u>sažaljenje</u>
Lija: – Kad se dođeš sa mnom oprostiti, poklonit ću ti jednu tajnu.	osjećaj pripadnosti i <u>povjerenje</u>
Kraljević: – Ali ona je sama važnija od svih vas jer sam ja nju jedinu napojio. Jer je to moja ruža.	<u>ponos</u> i osjećaj privrženosti

› **Bodovanje:** Svaki točno pridruženi osjećaj donosi jedan bod.

2. 4 boda

Šutke je **pro-ma-tra-o** trag zmi-je u **pije-sku**. / Šutke je **pro-ma-tra-o** trag zmi-je u **pijes-ku**.

› **Bodovanje:** Svaka na slogove točno rastavljena istaknuta riječ donosi jedan bod.

3. 2 boda

riječi sa slogotvornim r: **vrt**, **trnjem**

› **Bodovanje:** Svaka točno izdvojena riječ donosi jedan bod.

4. 3 boda

Lju-di su **za-bo-ra-vi-li** važ-nost **od-go-vor-nos-ti** za **pri-ja-te-lje**.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi slog u riječi donosi jedan bod.

5. 2 boda

a) Ovaj kraljević nije imao mač ni **lûk** sa strijelama.

b) Ljudi žele **kúpiti** već gotove stvari u trgovini.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

6. 3 boda

Kraljevićev smijeh postajao je sve **tiši**.

Na **mračnom(e)** / **mračnu** nebu svjetlucala je njegova zvijezda.

Prijatelju, zavrti vitlo i **izvuci** vjedro s vodom iz zdenca.

› **Bodovanje:** Svaka točno dopunjena rečenica donosi jedan bod.

7. 5 bodova

- a) Kraljević želi **skakati**. S vrha brežuljka **skače** u podnožje.
- b) Na planini puše **oštar** vjetar. Šal mu vijori na **oštrome** vjetru.
- c) Planinom odzvanja **jeka**. Njegove riječi gube se u **jeci**.
- d) – **Može** li mi tko odgovoriti? – **Mogu... mogu... mogu...**
- e) Kraljević mi je odmah bio **drag**, a sad mi je još **draži**.

iotacija
nepostojani a
sibilarizacija
palatalizacija
iotacija

› **Bodovanje:** Svaka točno određena glasovna promjena donosi jedan bod.

8. 3 boda

Dragi **čitatelju**, znaš li da je kraljević promatrao Sunčeve zalaske kad je bio tužan?

Boje neba u trenutcima zalaska Sunca nalik su na one u **dugi**.

Sutra ću o tome govoriti svojoj prijateljici **Dubravki**.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi oblik donosi jedan bod.

9. 3 boda

- a) Pilot i mali kraljević traže zdenac u pustinji. **rečenica s više subjekata**
- b) Šutke pješače sate i sate, danju i noću. **rečenica s neizrečenim subjektom**
- c) Taj zdenac nije bio nalik na saharske zdence. **rečenica s izrečenim subjektom**

› **Bodovanje:** Svaka točno određena rečenica s obzirom na subjekt donosi jedan bod.

10. 2 boda

je bila dobra / je bila dobra za srce – **imenski predikat**

se morao držati – **glagolski predikat**

› **Bodovanje:** Svaki točno ispisani i određeni predikat donosi jedan bod.

11. 1 bod

Svjetlucave zvijezde potiču sjećanje na maloga kraljevića. / Zbog svjetlucavih zvijezda prisjećam se maloga kraljevića.

› **Bodovanje:** Točno preoblikovana rečenica s glagolskim predikatom donosi jedan bod.

NAPOMENA: Prihvaćaju se i slične preoblike s glagolskim predikatom.

12. 3 boda

Ja sam svoju ružu zaklonio vjetrobranom i istrijebio joj gusjenice.

Žalila se na propuh pa sam je stavio pod stakleno zvono.

› **Bodovanje:** Svaki točno podcrtani objekt donosi jedan bod.

13. 4 boda

- a) Pilot je popravljao **svoju letjelicu** u pustinji.
- b) S radom bi počinjao **u rano jutro**.
- c) Često bi mislio **na skori rastanak** od kraljevića.
- d) Napokon se motor letjelice **uz prodoran zvuk** pokrenuo.

izravni objekt
priložna oznaka vremena
neizravni objekt
priložna oznaka načina

› **Bodovanje:** Svaka točno određena dopuna donosi jedan bod.

14. 1 bod

Antoine, autor djela, i sam je bio pilot u Drugome svjetskom ratu.

› **Bodovanje:** Točno napisana rečenica donosi jedan bod.

15. 8 bodova

predikat	<u>je otkrila</u>	priložna oznaka vremena	<u>prije rastanka</u>
subjekt	<u>lisica</u>	priložna oznaka načina	<u>u povjerenju</u>
izravni objekt	<u>tajnu</u>	pridjevni atribut	<u>zaboravljenu</u>
neizravni objekt	<u>kraljeviću</u>	imenički atribut	<u>o ljubavi</u>

› **Bodovanje:** Svaki točno određen rečenični dio donosi jedan bod.

16. 2 boda

a) stilski neobilježeni red riječi: Zlačana pšenica uvijek će podsjećati lisicu na kraljevića.

b) stilski obilježeni red riječi: Lisicu će zlačana pšenica uvijek podsjećati na kraljevića.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

NAPOMENA: Prihvaća se i drukčiji redoslijed rečeničnih dijelova u stilski obilježenome redu riječi.

17. 2 boda

a) Kad je ruža doznala za kraljevićev odlazak, ispričala mu se zbog nepromišljenih riječi.

b) Sve je gusjenice (osim dvije-tri za leptire) istrijebio prije polaska. / Sve gusjenice (osim dvije-tri za leptire) istrijebio je prije polaska.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana rečenica donosi jedan bod.

18. 1 bod

c) pravopis

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

19. 4 boda

Novine hrvatske

Hrvatski pravopis, tzv. londonac

Temelji ilirskoga jezika

Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika

› **Bodovanje:** Svako točno označeno djelo donosi jedan bod.

2
4
1
3

20. 1 bod

☒ izbor štokavskoga narječja i ijekavskoga govora kao osnove standardnoga jezika

› **Bodovanje:** Točno označen odgovor donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
60 – 54	100 – 90 %	5
53 – 46	89 – 76 %	4
45 – 38	75 – 61 %	3
37 – 30	60 – 50 %	2
29 – 0	49 – 0 %	1

PRVA PRAVOPIISNA PROVJERA (RIJEČI S Č/Ć, DŽ/Đ, IJE/JE/E/I)

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u *Prvoj pravopisnoj provjeri (Riječi s č/ć, dž/đ, ije/je)* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o sintaktičkom ustrojstvu rečenice na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik provodi (i, gdje je potrebno, bilježi) glasovne promjene u riječima.

Učenik piše učestale riječi s č/ć, dž/đ i ije/je u rečenicama.

Učenik uočava pogrešno napisane učestale riječi s č/ć, dž/đ i ije/je u rečenicama i u vezanome tekstu.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 5 bodova

Prisjećam se sunčanih dana iz djetinjstva kad smo uz maičino dopuštenje naručivali voćne sokove u bočicama u restoranu na riječnoj obali gdje je drveće pružalo zaklon od vrućine, a dječji smijeh ispunjavao plažu.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno pet bodova.

2. 3 boda

a) Na lančić je stavila novi privjesak.

b) Valovi neumoljivo nasrcu na njegov brod.

c) Što su plodovi na grani bili žući, to su više privlačili gladne ptice.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

3. 4 boda

mladiće, čišćenja, smeće, učinite

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

4. 2 boda

U potočiću je gledao sjajne zvjezdice.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

5. 4 boda

- a) Otac je u **džepu** nosio platneni rupčić.
- b) U nesreći nije bilo **ozlijeđenih**.
- c) Razveselio sam roditelje odličnim ocjenama u **svjedodžbi**.
- d) **Lađe** su plovile kanalima.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena riječ donosi jedan bod.

6. 5 bodova

Na rođendanu mogega mlađeg rođaka nizali su se zanimljivi događaji jedan za drugim. Pred kućom se parkirao nepoznati džip iz kojega je izišao mladić zagladene kose u trenirci koja je podsjećala na pidžamu. Zatim je gospođa Maja na palačinkama namazanima džemom od crnoga grožđa (umjesto na torti) zapalila dvije svijeće.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno pet bodova.

7. 1 bod

- c) Bitno je komu pripovijedaš.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

8. 5 bodova

Matko je visok i mršav, blijeda lica. Ima dužu svijetlu kosu koju je začesljao na stranu, preko lijevoga uha. Obukao je plavu košulju, vjetrovku i traperice. Obuća mu je malo iznošena, kao i odjeća, ali pristojno je odjeven. Cijeli njegov lik odaje uredna dječaka, možda malo preozbiljna za svoje godine. Sjedio je u prvome redu i strpljivo čekao da mu ravnatelj dodijeli toliko željenu nagradu.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno pet bodova.

9. 3 boda

Održao je riječ i skočio u rijeku, a onda lijepo isplivao na obalu.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi bod.

10. 8 bodova

riječi s č/ć (3)	obučen, stolicu, šljunčanoj
riječi s dž/dđ (2)	udžbenika, mlađi
riječi s ije/je (3)	dječjoj, povijesti, nasmiješio / nasmiješio se

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 5 bodova

U povratku iz obližnjega gradića iznenadila ga je snježna mećava koju prognostičari nisu predvidjeli. Nakon nekoliko dana počeo je kašljati i izmjerio je povišenu tjelesnu temperaturu. Doktor Horvat, očev prijatelj, poslušao mu je pluća, koja su srećom bila zdrava. Preporučio mu je da pije topli čaj da bi se što prije osjećao bolje.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno pet bodova.

2. 3 boda

- a) Sad je već oko njih bilo skroz mračno.
- b) Čamac skreće udesno prema ušću rijeke.
- c) Jasno je vidio konopčić i stolac pokraj vrata.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

3. 4 boda

čitaonici, različitim, prisjećat / prisjećat ćete se, odličan

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

4. 2 boda

Papirnati brodić plovio je niz riječicu.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

5. 4 boda

- a) U slobodno vrijeme slušao je džez.
- b) Napisao je priču „Muke jednoga tinejdžera”.
- c) Mačka je na grebalici oštrila svoje pandže.
- d) Strojovođa je zaustavio vlak.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena riječ donosi jedan bod.

6. 5 bodova

Luka je oduvijek želio otputovati u Brazil. Sanjao je o džungli otkad je prvi put vidio sliku goleme lade koja se provlači rijekom nad koju su se nadvile guste krošnje tropskih stabala. Iznenadjenju nije bilo kraja kad su mu roditelji uzbuđeno priopćili da za njegov rođendan putuju u Manaus. Prije puta izbrojio je džeparac i spremio ga u skriveni džep svojih hlača. Došavši na odredište, unajmili su džip koji je spretno vozila gospođica u ružičastome džemperu.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno pet bodova.

7. 1 bod

- d) Katkad je teško ocjeniti učeničke radove.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

8. 5 bodova

U suton su nebo prekrili tamni oblaci. Odjednom je zapuhao jak vjetar. Počelo je sijevati. Nestalo je struje. Dijelove primorskoga grada jedino su osvijetljavale munje. Čovjeka u tamnom odijelu nevrjeme nije omelo u prisjećanju na sretne trenutke koje je doživio na toj pješčanoj plaži.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi pola boda, ukupno pet bodova.

9. 3 boda

Cijeli je grad pripovijedao o zvijezdi padalici.

› **Bodovanje:** Boduje se točno napisana riječ. Svaka točno napisana riječ donosi bod.

10. 8 bodova

riječi s č/ć (3)	čarima, idiličnomu, plješćući
riječi s dž/đ (2)	džogiranjem, ugođaju
riječi s ije/je (3)	mjesta, dijelovi, miješanja

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
40 – 36	100 – 90 %	5
35 – 31	89 – 77 %	4
30 – 24	76 – 63 %	3
23 – 20	62 – 50 %	2
19 – 0	49 – 0 %	1

DRUGA PRAVOPIISNA PROVJERA (VELIKO I MALO POČETNO SLOVO, PRAVOPIISNI ZNAKOVI, UPRAVNI I NEUPRAVNI GOVOR, KRATICE I POKRATE)

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u *Drugoj pravopisnoj provjeri (Veliko i malo početno slovo, pravopisni znakovi, upravni i neupravni govor, kratice i pokrate)* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.4.

Učenik piše objektivne pripovjedne tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik piše veliko i malo početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima (ustanove, društva, pokreti, epohe, povijesni događaji).

Učenik piše pravopisne znakove: dvotočku, navodnike, polunavodnike, spojnicu, crticu i kosu crtu).

Učenik piše zarez prema sljedećim načelima: nizanje, naknadno dodavanje, umetanje i isticanje.

Učenik razlikuje upravni i neupravni govor u pismu.

Učenik piše česte kratice i pokrate.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 2 boda

b) Jednorječni i višerječni nazivi razdoblja pišu se malim početnim slovom.

d) Prva riječ u višerječnome imenu društva piše se velikim početnim slovom, a ostale riječi malim, osim riječi koje su i same ime.

› **Bodovanje:** Svako zaokruženo slovo uz točnu tvrdnju o pisanju maloga i velikoga početnog slova donosi jedan bod.

2. 3 boda

a) Ivan Kukuljević Sakcinski bio je jedna od vodećih osoba hrvatskoga narodnog preporoda.

b) Antun, otac Ivana Kukuljevića Sakcinskog, bio je podžupan Varaždinske županije.

c) Ban Josip Jelačić imenovao je I. K. Sakcinskoga predstojnikom Odjela za obranu domovine.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi izraz donosi jedan bod.

3. 8 bodova

a) Obitelj Kukuljević Sakcinski hrvatska je plemićka obitelj podrijetlom iz Imotske krajine.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

b) Ivan Kukuljević Sakcinski pronašao je jedini primjerak prvoga hrvatskog romana „Planine” Zadranina Petra Zoranića.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

c) Kukuljević je umro 1889. g. u blizini mjesta Svetoga Križa Začretja 25 godina prije početka Prvoga svjetskog rata.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

d) Kukuljević je počeo studirati filozofiju na Kraljevskoj akademiji znanosti u Zagrebu, ali ubrzo je odustao.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

4. 5 bodova

Ivan kukuljević sakcinski autor je prve moderne drame juran i sofija ili turci kod siska koja je otisnuta 1839. g. u tiskari ilirca ljudevita gaja. Ta se tiskara nalazila u zagrebu, u dugoj ulici, današnjoj radićevoj ulici. Dana 2. listopada iste godine izvedena je u sisku, gdje su je izvodili sisački amaterski glumci, a sljedeće je godine doživjela velik uspjeh na izvedbama u zagrebu i karlovcu za koji su zaslužni glumci koji su bili članovi domorodnoga teatralnog društva. Zahvaljujući prvoj izvedbi te drame, u gradu sisku 2. listopada obilježava se dan sisačkoga kazališta.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi pet bodova. Za svaku pogrešku oduzima se jedan bod: 1 pogreška – 4 boda, 2 pogreške – 3 boda, 3 pogreške – 2 boda, 4 pogreške – 1 bod, 5 i više pogrešaka – 0 bodova.

5. 4 boda

› **Bodovanje:** Svaki točno imenovani pravopisni znak donosi jedan bod.

6. 3 boda

- a) Ivan Kukuljević Sakcinski (Varaždin, 29. 5. 1816. – Puhakovec, 1. 8. 1889.) bio je istaknuti hrvatski povjesničar, književnik i političar.
b) Kukuljevićeva politička djelatnost obuhvaća dva različita razdoblja: do 1850. godine i od 1860. do 1867. godine.
c) Kukuljević je i autor putopisa „Putovanje po Bosni”.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani pravopisni znak donosi jedan bod.

7. 2 boda

- c) U Varaždinskim Toplicama 2023. godine obilježena je 180-godišnjica Kukuljevićeva govora.
d) Profesor povijesti pročitao nam je dva-tri odlomka Kukuljevićeva slavnog govora.

› **Bodovanje:** Svako točno zaokruženo slovo uz rečenicu sa spojnicom donosi jedan bod.

8. 4 boda

- a) Otac I. Kukuljevića Sakcinskog kupio je imanje na koje su dolazili istaknuti ilirci, među njima i Ljudevit Gaj.

isticanje

- b) Ivane, ostavio si neizbrisiv trag u hrvatskoj povijesti!

odvajanje vokativa

- c) Putovao je po Hrvatskoj, Dalmaciji, Bosni, Albaniji, Grčkoj i Italiji.

nizanje istovrsnih rečeničnih dijelova

- d) U Jurketincu, obiteljskome dvorcu, Ivan Kukuljević Sakcinski živio je do sedme godine.

apozicijski skup u poslijeimeničnome položaju

› **Bodovanje:** U svakome primjeru točno napisan zarez/zarezi donosi pola boda i točno navedeno pravilo prema kojemu se zarez piše donosi pola boda, ukupno četiri boda.

9. 1 bod

„Jesi li znao da je Kukuljević zaslužan za pronalazak *Bašćanske ploče*?” upitala me je Lena.

rečenica navoda

rečenica objašnjenja

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

10. 6 bodova

- a) „Kada je održan prvi govor na hrvatskome jeziku?” pitala je učiteljica Jakova.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

- b) „Ostavi ovu krivu stazu života”, pisao je Kukuljević, „jer nećeš biti nikad sretan ni zadovoljan.”

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

- c) Boraveći u Beču, Kukuljević je napisao ocu: „Ja se osamih od ljudi i primih se učenja.”

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

11. 1 bod

„Tko može cijelomu jednom narodu zabraniti da svojim prirođenim jezikom govori?“ pitao se I. K. Sakcinski u svojem govoru. / pitao se u svojem govoru I. K. Sakcinski.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

12. 2 boda

a) Ivan Kukuljević Sakcinski piše ocu da ga sadržaj njegova pisma ne može uvrijediti.

b) U jednome pismu otac upita Ivana što će biti od njega.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

13. 2 boda

a) Na Kukuljevićev prijedlog Hrvatski sabor 1847. **g./god.** donosi zaključak o uvođenju **hrv.** kao službenog jezika.

b) Kukuljević je u 19. **st.** napisao važna djela: *Juran i Sofija*, tragediju *Marul*, *Povijesne pjesme* itd.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana kratica donosi pola boda, ukupno dva boda.

14. 3 boda

a) EU

b) HAZU, HRT-u

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana pokrata donosi jedan bod.

15. 4 boda

a) U OŠ Ivana Kukuljevića Sakcinskog govor je održala **gđa** Vesna.

b) Zanimalo ga je kako je Sakcinski uspio biti tako uspješan hrvatski književnik.

c) Posjetit ćemo rodni grad Ivana Kukuljevića Sakcinskog u šk. god. 2026./2027.

d) *Kukuljevićeva povelja* nagrada je koju od 1968. godine dodjeljuje **Hrvatsko knjižničarsko društvo**.

› **Bodovanje:** Svaka točno prepisana rečenica donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 2 boda

a) U višerječnome nazivu pokreta sve se riječi pišu malim početnim slovom.

b) Samo prva riječ u višerječnome imenu ustanove piše se velikim početnim slovom, a ostale se riječi pišu malim početnim slovom, osim riječi koje su i same ime.

› **Bodovanje:** Svako zaokruženo slovo uz točnu tvrdnju o pisanju maloga i velikoga početnog slova donosi jedan bod.

2. 3 boda

a) Jedan od istaknutih Hrvata koji je pohađao Prvu gimnaziju Varaždin bio je Ljudevit Gaj.

b) Ljudevit Gaj bio je vođa ilirskoga pokreta.

c) Ljudevit Gaj 1836. g. osniva **Društvo prijatelja narodne izobrazbenosti**.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi izraz donosi jedan bod.

3. 8 bodova

a) Kao ilirac Gaj je bio poznat širom Hrvatske, ali i u ostalim slavenskim zemljama Habsburške Monarhije.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

b) Ljudevit Gaj umro je u svojoj tiskari u Ćirilometodskoj ulici, a pokopan je na zagrebačkome Mirogoju.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

c) Gaj je bio jedan od pokretača Narodne stranke, prve moderne hrvatske političke stranke.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

d) Početci Matice hrvatske povezani su s djelovanjem Krapinca Ljudevita Gaja i Zagrepcanina grofa Janka Draškovića.

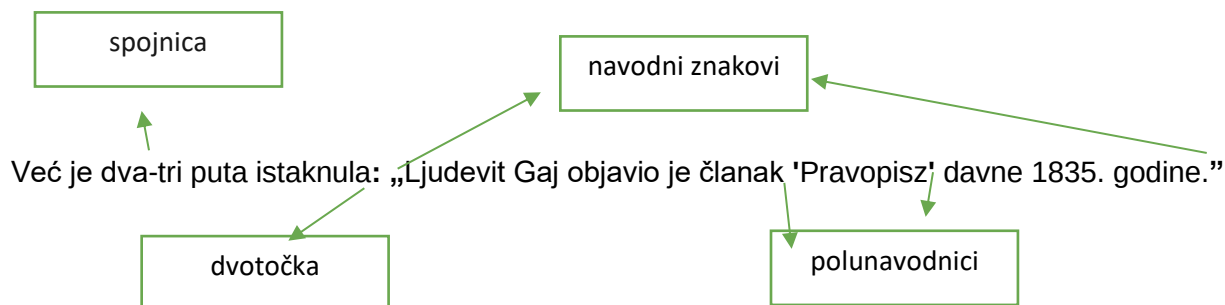
› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

4. 5 bodova

Ljudevit gaj, jedan od istaknutih hrvata u 19. st., rođen je u krapini, malome zagorskom gradu. Obitelj mu je bila njemačko-slavenskoga podrijetla. Njegovo djetinjstvo obilježilo je idilično okruženje hrvatskoga zagorja. Osim što je bio političar, jezikoslovac i pjesnik, bio je i uspješan urednik novina. Godine 1835. počeo je izdavati novine horvatske s tjednim književnim prilogom danica horvatska, slavonska i dalmatinska koji su prvotno tiskani na kajkavskome narječju, a od 1836. na štokavskome narječju. Danas su te novine poznate kao narodne novine i službeno su glasilo republike hrvatske. U čast gaju u svibnju se obilježava dan ljudevita gaja.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi pet bodova. Za svaku pogrešku oduzima se jedan bod: 1 pogreška – 4 boda, 2 pogreške – 3 boda, 3 pogreške – 2 boda, 4 pogreške – 1 bod, 5 i više pogrešaka – 0 bodova.

5. 4 boda

› **Bodovanje:** Svaki točno imenovani pravopisni znak donosi jedan bod.

6. 3 boda

- a) Prvi Gajev pokušaj reforme slovopisa bio je namijenjen dvama susjednim narodima: Hrvatima i Slovencima.
- b) Pod utjecajem grofa Janka Draškovića Lj. Gaj 1836. godine preimenovao je novine u „Ilirske narodne novine”.
- c) Ljudevit Gaj (Krapina, 8. 7. 1809. – Zagreb, 20. 6. 1872.) odrastao je u obitelji u kojoj se govorio njemački jezik, ali je majka njegovala i kajkavštinu.

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani pravopisni znak donosi jedan bod.

7. 2 boda

- a) Kao 20-godišnjak objavio je u Budimu *Kratku osnovu horvatsko-slavenskoga pravopisanja*.
- c) U Danici je 1835. g. tiskao mali hrvatsko-latinsko-njemački rječnik koji ima dugačak naslov.

› **Bodovanje:** Svako točno zaokruženo slovo uz rečenicu sa spojnicom donosi jedan bod.

8. 4 boda

- a) Ljudevite, što te je potaknulo na pisanje pjesme *Još Horvatska ni propala?*
odvajanje vokativa

- b) Gaj se školovao u rodnoj Krapini, Varaždinu, Karlovcu, Beču...
nizanje istovrsnih rečeničnih dijelova

- c) Ljudevit Gaj rođen je 1809. g., i to kao sedmo dijete u obitelji.
isticanje

- d) Ivan Gaj, Ljudevitov otac, bio je krapinski ljekarnik.
apozicijski skup u poslijeimeničnome položaju

› **Bodovanje:** U svakome primjeru točno napisan zarez/zarezi donosi pola boda i točno navedeno pravilo prema kojemu se zarez piše donosi pola boda, ukupno četiri boda.

9. 1 bod

„Jesi li znao da je Ljudevit Gaj u Zagrebu otvorio svoju tiskaru?” ushićeno me je pitala Iva.

rečenica navoda

rečenica objašnjenja

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

10. 6 bodova

- a) „Ljudevit Gaj”, piše njegov biograf, „stječe osnovnu naobrazbu u rodnoj kući s privatnim učiteljima.”

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

- b) „Što ste danas doznali o Ljudevitu Gaju?” upita učiteljica.

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

- c) Mara je glasno odgovorila: „Gaj se zalagao da se jedan glas bilježi jednim slovom.”

› **Bodovanje:** Zadatak donosi dva boda. Ako učenik ima jednu pogrešku u rečenici, zadatak se vrednuje jednim bodom. Ako ima dvije ili više pogrešaka, zadatak se vrednuje s 0 bodova.

11. 1 bod

„Ferdo Livadić je 1833. g. uz pomoć Gaja složio napjev za pjesmu *Još Hrvatska ni propala*“, zapisao je Franjo Kuhač.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

12. 2 boda

a) Autorica knjige o Lj. Gaju istaknula je da je se najviše dojmio Gajev kućni odgoj.

b) Bogoslav Šulek o Gaju reče da je on u prvome redu Slaven, a onda je Ilir. / Bogoslav Šulek o Gaju reče da je Gaj u prvome redu Slaven, a onda je Ilir.

› **Bodovanje:** Svaka točno preoblikovana rečenica donosi jedan bod.

13. 2 boda

a) U prvoj polovici 19. **st.** (točnije 1835. godine) u 10. **br.** *Danice* tiskana je Mihanovićeve *Hrvatska domovina*.

b) Od 1965. **g./god.** jedna krapinska osnovna škola nosi ime svojega sugrađanina, **dr.** Ljudevita Gaja.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana kratica donosi pola boda, ukupno dva boda.

14. 3 boda

a) HAZU

b) HNK-a, OIB

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana pokrata donosi jedan bod.

15. 4 boda

a) Pitao bih Gaja zašto se odrekao svoje kajkavštine.

b) Po Ljudevitu Gaju hrvatska se abeceda još naziva **gajica**.

c) **OŠ** Ljudevita Gaja u Krapini ima oko 500 uč.

d) U šk. god. 2025./2026. posjetit ćemo Krapinu, rodni grad Ljudevita Gaja.

› **Bodovanje:** Svaka točno prepisana rečenica donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
50 – 45	100 – 90 %	5
44 – 38	89 – 77 %	4
37 – 31	76 – 63 %	3
30 – 25	62 – 50 %	2

VIJEST

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Vijest* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje slične podatke u čitanome tekstu.

Učenik organizira i interpretira podatke iz čitanoga teksta i sažima ih u različite vrste bilježaka.

OŠ HJ A.7.4.

Učenik piše objektivne pripovjedne tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik pripovijeda objektivno: promatra i prati događaj, zapaža tijek događaja i uključenost sudionika događaja poštujući točnost i istinitost činjenica.

Učenik odgovara na pitanja tko sudjeluje u događaju, što se događa, gdje se i kada događa i koji je uzrok događaja (zašto i kako?).

Učenik poštuje načelo sažetosti, potpunosti, aktualnosti, točnosti i uvjerljivosti.

Učenik ponovno čita i pregledava napisani tekst radi usavršavanja teksta služeći se pravopisom i rječnicima.

Rješenja i bodovanje zadatka

SKUPINE A i B

1. 4 boda

Vijest je kratki tekst kojim se najavljuje kakav događaj.

N

Svaka vijest mora sadržavati autorovo mišljenje.

N

Vijest mora biti aktualna i svjež.

T

U vijesti se objektivno piše o događaju.

T

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi odgovor donosi jedan bod.

2. 4 boda

a) Održan je 35. koncert „Božić u Ciboni” koji je posvećen božićnoj glazbi. / Održan je „Božić u Ciboni”. / Održan je 35. koncert „Božić u Ciboni”.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) Organizatori koncerta bili su Grad Zagreb, HRT i Kulturni centar „Travno” u suradnji sa Zagrebačkom nadbiskupijom, Ustanovom za upravljanje sportskim objektima, Zagrebačkim gradskim kazalištem „Komedijska” i Zagrebačkom filharmonijom. / Grad Zagreb, HRT i Kulturni centar „Travno”, Zagrebačka nadbiskupija, Ustanova za upravljanje sportskim objektima, Zagrebačko gradsko kazalište „Komedijska” i Zagrebačka filharmonija.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod. Učenik treba navesti sve organizatore da bi ostvario bod.

c) Koncert se održao u Košarkaškome centru „Dražen Petrović”. / Košarkaški centar „Dražen Petrović” / U Ciboni. / Cibona

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

d) Koncert se održao 26. prosinca 2024. / 26. 12. 2024. / 26. XII. 2024.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

3. 12 bodova

Individualni odgovori učenika.

Primjer napisane vijesti prema zadanim smjernicama:

Jana Pavalić – trostruka prvakinja na Prvenstvu Hrvatske u plivanju

U Zadru je od 19. do 22. prosinca 2024. održano Prvenstvo Hrvatske u plivanju u 25-metarskome bazenu čiji je domaćin bio Plivački klub Zadar. Na natjecanju je sudjelovalo 360 plivača iz 35 klubova.

Među natjecateljima posebno se istaknula Jana Pavalić, članica Plivačkoga kluba „Olimp” iz Zaboka, koja je osvojila tri zlatne medalje. Jana je postala prvakinja Hrvatske u disciplinama 100 m slobodno, 50 m leptir i 50 m slobodno.

Osim osvojenih naslova, Jana je u jutarnjim kvalifikacijama postavila dva hrvatska rekorda: u štafetnoj disciplini 4 x 50 m slobodno s vremenom 24.25 sekunde te u utrci na 100 m slobodno s odličnim vremenom od 53.64 sekunde.

Očekuje se da učenik oblikuje vijest uglavnom u prošlome vremenu od sljedećih natuknica:

- mjesto održavanja: Zadar, Sportski centar „Višnjik”
- vrijeme održavanja: 19. 12. do 22. 12. 2024.
- Prvenstvo Hrvatske u plivanju u 25-metarskome bazenu
- natjecalo se 360 plivača iz 35 plivačkih klubova
- Jana Pavalić, članica Plivačkoga kluba „Olimp” iz Zaboka
- osvojila tri titule prvakinja Hrvatske
- zlatne medalje: 100 m slobodno, 50 m leptir i 50 m slobodno
- domaćin natjecanja: Plivački klub Zadar
- Jana u jutarnjim kvalifikacijama postavila dva hrvatska rekorda: u štafetnoj disciplini 4 x 50 m slobodno s vremenom 24.25 sekunde te u disciplini 100 m slobodno s vremenom 53.64 sekunde

a) ostvarenost teme 3 boda

3 boda

Tema je u cijelosti ostvarena. Učenik piše vijest prema zadanim smjernicama. Odgovara na pitanja za vijest (Tko?, Što?, Gdje?, Kada?, Kako?) služeći se odabranim natuknicama. Poštuje zadani broj riječi (vijest ne prelazi 130 riječi ne uključujući naslov, tj. 143 riječi).

2 boda

Tema je uglavnom ostvarena. Vijest ne odgovara na sva pitanja (Tko?, Što?, Gdje?, Kada? i Kako?). Nedostaje odgovor na jedno pitanje (npr. učenik ne navodi u kojim je disciplinama osvojila zlatne medalje / ne piše gdje se natjecanje održalo / ne piše kad se natjecanje održalo). Ili učenik nepotpuno odgovara na jedno do dva pitanja. Uglavnom poштуje zadani broj riječi. Odstupa 10 % od zadanoga broja riječi (ne uključujući naslov); vijest nema manje od 72 riječi ni više od 143 riječi.

1 bod

Tema je djelomično ostvarena. Nedostaje odgovor na dva pitanja (npr. učenik ne navodi u kojim je disciplinama osvojila zlatne medalje i ne piše gdje se natjecanje održalo / ne piše kad se natjecanje održalo). Ili učenik nepotpuno odgovara na tri pitanja.

0 bodova

Vijest ne odgovara na tri i više pitanja. Učenik doslovno prepisuje samo neke natuknice. Tekst nije povezan sa zadanom temom. Tekst nema obilježja vijesti. Učenik odstupa više od 10 % od zadanoga broja riječi.

b) kompozicija 3 boda

3 boda

Sadržajno se razlikuju tri dijela kompozicije.

Učenik naslovljuje vijest.

U **uvodnome dijelu** piše najvažnije informacije o događaju.

U **središnjemu dijelu** navodi najvažnije informacije o Janinu uspjehu.

U **završnome dijelu** navodi objektivno još jednu pojedinost (npr. podatak o mjestu održavanja sljedećega prvenstva Hrvatske) koja ne narušava strukturu i obilježje vijesti.

2 boda

Sadržajno su kompozicijski dijelovi međusobno povezani.

Učenik naslovljuje vijest.

U **uvodnome dijelu** piše najvažnije informacije o događaju.

U **središnjemu dijelu** navodi najvažnije informacije o Janinu uspjehu.

U **završnome dijelu** navodi neku konkretnu pojedinost za kraj.

Učenik u jedan kompozicijski dio uključuje i jedan nebitan podatak (podatak o plaćanju kotizacije / slobodan ulaz za posjetitelje / nedostupnost bazena za građane tijekom natjecanja / podatci o Janinu rođenju...).

1 bod

Jedan od dijelova kompozicije nije razvidan, ne postoji, najčešće uvod ili završetak. Sadržajno su kompozicijski dijelovi djelomično povezani. Vijest odgovara na barem četiri pitanja, ali učenik u vijesti bilježi dva do tri nebitna podatka (podatak o plaćanju kotizacije / slobodan ulaz za posjetitelje / nedostupnost bazena za građane tijekom natjecanja / podatci o Janinu rođenju / podatak o Janinu raspoloženju na natjecanju / navodi podatak koji nije naveden u natuknicama). Učenik uglavnom piše odabrane natuknice u obliku rečenica ne trudeći se od njih oblikovati vlastite rečenice. Zaboravlja napisati naslov vijesti.

0 bodova

Kompozicija je nerazvidna, slijed je događaja nejasan. Vijest je nepotpuna, učenik se ne služi podacima iz zadanih natuknica.

Učenik oblikuje tekst prema svim zadanim natuknicama.

c) rječnik i stil 3 boda

3 boda

Učenik je objektivno napisao vijest u prošlosti (perfektu). Rječnik i stil prilagođeni su vrsti teksta. Misao oblikuje u smislene jednostavne i složene rečenice koje su uzajamno povezane.

2 boda

Učenik je objektivno napisao vijest uglavnom u prošlosti. Rječnik je djelomično razvijen. Katkad se zapaža površnost i nefunkcionalan izbor riječi i izraza. Uglavnom odabrane natuknice oblikuje u vlastite jasne jednostavne i složene rečenice koje su pretežno smisljeno povezane. Učenik često piše, primjerice, sljedeće riječi ili izraze: *par* umjesto *nekoliko*, *super* umjesto *odlično*... Ponavlja riječi i izraze: *jednom*, *kad*, *zatim*, *onda*, *tako*... Počinje rečenicu brojkom. Učenik se u pisanju vijesti služi izrazima zavičajnoga ili razgovornoga jezika i tudicama.

1 bod

Učenik je uglavnom objektivno napisao vijest. Rječnik i izrazi djelomično su prilagođeni vrsti teksta. Uglavnom prepisuje odabrane natuknice kao rečenice. Zapaža se nefunkcionalna uporaba riječi i izraza. Nekoliko rečenica počinje istom riječju, česta su ponavljanja istih izraza i dijelova rečenica (misli). Neki su dijelovi teksta nepovezani. Tekst uglavnom nije napisan hrvatskim književnim jezikom. Učenik piše riječi koje pripadaju razgovornomu jeziku, narječju. Piše predug naslov ili naslov koji nije točan.

0 bodova

Uglavnom je subjektivan pristup u pisanju vijesti. Učenik prepisuje natuknice ne oblikujući od njih rečenice. Izbor riječi i izraza uglavnom nije prilagođen tekstnoj vrsti (vijesti). Rečenice su nejasne, nepotpune i nepovezane.

NAPOMENA: Pogreške u poretku riječi u rečenici i u izboru leksika vrednuju se u sastavnici *rječnik i stil*, a ne u sastavnici *jezična točnost*.

d) jezična točnost 3 boda

3 boda – Tekst vijesti pravopisno je i gramatički točan (do tri različite pogreške).

2 boda – Tekst vijesti uglavnom je pravopisno i gramatički točan (do šest različitih pogrešaka).

1 bod – Tekst vijesti djelomično je pravopisno i gramatički točan (do devet različitih pogrešaka).

0 bodova – Tekst vijesti pravopisno je i gramatički netočan (deset i više različitih pogrešaka).

NAPOMENA: Učeniku se broje različite pogreške kojima je do pisanja odabrane tekstne vrste trebao ovladati. Jezične pogreške o kojima učenik još nije učio, označuju se i ispravljaju, ali se ne boduju.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
20 – 18	100 – 90 %	5
17 – 15	89 – 77 %	4
14 – 12	75 – 60 %	3
11 – 10	59 – 50 %	2
9 – 0	49 – 0 %	1

RASPRAVA I KOMENTAR

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u provjeri *Rasprava i komentar* vrednuju se sljedeći obrazovni ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik čita tekst, razumije njegov sadržaj, odgovara na pitanja o sadržaju i značenju teksta, pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem.

OŠ HJ A.7.4.

Učenik piše objektivne pripovjedne tekstove u skladu s temom i prema planu.

Razrada ishoda:

Učenik piše komentar u skladu s temom i prema planu.

Učenik zapaža tijekom događaja poštujući točnost i istinitost činjenica koje razlikuje od mišljenja i stavova.

Učenik selektivno i kritički preuzima informacije iz različitih izvora.

Učenik komentira pojave u društvu i predlaže rješenja.

Učenik poštuje načelo potpunosti, aktualnosti, točnosti i uvjerljivosti.

1. 1 bod

c) U tekstu se iznose razmišljanja o nedovoljnoj prisutnosti likova s poteškoćama u razvoju u televizijskim programima za djecu.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

2. 7 bodova

a) **Izdvoji iz uvodnoga dijela rečenicu u kojoj se najavljuje o čemu će se govoriti u tekstu.** U medijskome se prostoru, nažalost, ova ranjiva skupina rijetko prikazuje u televizijskim programima za odrasle i za djecu. (1 bod)

b) **Podcrtaj u središnjemu dijelu teksta rečenicu kojom se izriče problem o kojemu će se voditi rasprava.**

Kad se neka skupina u većoj mjeri isključuje iz medijskih sadržaja emitiranih u emisijama i filmovima, neizravno se šalje poruka da pripadnici te društvene skupine ne postoje u društvenoj svijesti, da su *nevidljivi* u društvu. (1 bod)

c) **Navedi podatak iz istraživanja provedenoga u Ujedinjenome Kraljevstvu 2019. godine kojim se dokazuje teza rasprave – problem o kojemu se raspravlja.**

Osobe s invaliditetom pojavljuju se u tek 16 % sadržaja namijenjenih djeci predškolske dobi. (1 bod)

d) **Zašto takav način isključivanja likova s poteškoćama u razvoju iz medijskih sadržaja može biti štetan za djecu općenito? Obrazloži svoj odgovor.**

Takav način isključivanja može biti štetan jer šalje pogrešne poruke o društvu djeci koja su u procesu razvoja i stvaranja vlastitoga mišljenja. / jer šalje pogrešne poruke kako su osobe s poteškoćama u razvoju manje važne / jer šalje pogrešne poruke kako osobe s poteškoćama u razvoju nisu ravnopravni članovi društva. (1 bod)

NAPOMENA: Priznaju se i slični točni odgovori.

e) **Navedi pozitivan primjer uključivanja likova s poteškoćama u medijski sadržaj za djecu.**

Crtana serija *Peppa Prašćić* predstavila je novi lik u invalidskim kolicima mišicu Mandy koja je prikazana kao cjelovita osoba u igri s ostalima. (1 bod)

f) **Koju poruku o drugima i drukčijima taj primjer šalje djeci?**

Taj primjer djeci šalje jasnu poruku da i oni koji su drukčiji od njih mogu sudjelovati u brojnim aktivnostima, bez obzira na svoje različitosti. (1 bod)

g) **Navedi rješenje problema koje se nudi na temelju iznesenih dokaza.**

Važno je (Potrebno je) u sadržaje masovnih medija uključivati što više ranjivih skupina, poput djece s poteškoćama u razvoju, kako bismo djecu odmalena učili da prihvaćaju različitosti. (1 bod)

› **Bodovanje:** Točno navedeni odgovori prema gornjim objašnjenjima donose ukupno sedam bodova u zadatku.

3. 12 bodova

Individualni odgovori učenika.

› Bodovanje:

a) ostvarenost teme 3 boda

3 boda

Tema je u cijelosti ostvarena. U tekstu je jasno iznesena pojava/događaj koji je ishodište komentara. Iznesena su vlastita razmišljanja i stavovi o temi koji su obrazloženi na temelju vlastitoga iskustva i dokaza koji potkrepljuju stav. Iznesena je zaključna misao koja je povezana s prethodno iznesenim stavom i argumentima.

2 boda

Tema je uglavnom ostvarena. U tekstu je uglavnom jasno iznesena pojava/događaj koji je ishodište komentara. Iznesena su vlastita razmišljanja i stavovi o temi koji su djelomično obrazloženi na temelju vlastitoga iskustva **ili** su djelomično obrazloženi na temelju dokaza koji potkrepljuju stav. **ili** zaključna misao nije jasno povezana s prethodno iznesenim stavom i argumentima.

1 bod

Tema je djelomično ostvarena. U tekstu je djelomično jasno iznesena pojava/događaj koji je ishodište komentara. Iznesena su vlastita razmišljanja i stavovi o temi bez obrazloženja **ili** Ne iznose se stavovi o temi. **ili** nema zaključne misli.

0 bodova

Tema nije ostvarena jer tekst nema obilježja komentara.

b) kompozicija 3 boda

3 boda

Sadržajno i formalno razlikuju se kompozicijski dijelovi teksta. Kompozicijski su dijelovi međusobno povezani.

U **uvodnome dijelu** učenik predstavlja i najavljuje temu/pojavu o kojoj će pisati.

U **središnjemu dijelu** učenik iznosi zapažanja, mišljenja, stavove i prosudbe uz obrazloženja i argumente/dokaze; iznosi pozitivne/negativne strane pojave.

U **završnome dijelu** učenik iznosi zaključak povezan s prethodno iznesenim argumentima i stavom.

2 boda

Sadržajno su kompozicijski dijelovi međusobno povezani. U uvodnome dijelu učenik nejasno i nepotpuno predstavlja i najavljuje temu/pojavu o kojoj će pisati. **ili** U središnjemu dijelu uglavnom iznosi zapažanja, mišljenja, stavove i prosudbe uz obrazloženja i argumente/dokaze. **ili** U završnome dijelu stav/prijedlog nije jasno uobličen. **ili** Formalni dijelovi teksta uglavnom su u skladu sa sadržajem. **ili** Jedan kompozicijski dio nije odijeljen uvučenim/preskočenim retkom.

1 bod

Kompozicijski dijelovi djelomično su povezani. Nedostaje uvodni ili zaključni dio ili su napisani jednom jednostavnom rečenicom. **ili** U središnjemu dijelu nedostaju stavovi ili argumenti ili se stavovi navode bez obrazloženja. **ili** Nema stava iznesenoga u završnome dijelu. **ili** Formalni dijelovi teksta djelomično su u skladu sa sadržajem. **ili** Nema kompozicijskih dijelova odijeljenih uvučenim/preskočenim redcima.

0 bodova

Vezani tekst sadržajno i formalno nema uvodni, središnji i završni dio.

c) rječnik i stil 3 boda

3 boda

Komentar je pisan subjektivnim tonom (može sadržavati frazeme, funkcionalne žargonizme, metaforičnost izraza). Rječnik i stil prilagođeni su vrsti teksta. Misli oblikuje u smislene jednostavne i složene rečenice koje su uzajamno povezane. Precizno i točno koristi pojmove vezane uz temu.

2 boda

Komentar je pisan subjektivnim tonom (može sadržavati frazeme, funkcionalne žargonizme, metaforičnost izraza). Katkad se zapaža površnost i nefunkcionalan izbor riječi i izraza (*skužiti* umjesto *shvatiti*, *lova/pare* umjesto *novac*...) ili Zapažaju se izrazi zavičajnoga ili razgovornoga jezika ili tuđice. ili Misli oblikuje u uglavnom jasne jednostavne i složene rečenice koje su pretežno smislene povezane. Uglavnom precizno i točno koristi pojmove vezane uz temu.

1 bod

Komentar je uglavnom pisan subjektivnim tonom. Rječnik i izrazi djelomično su prilagođeni vrsti teksta. Rječnik je siromašan. Zapaža se nefunkcionalna upotreba riječi i izraza. Nekoliko rečenica počinje istom riječju, česta su ponavljanja istih izraza i dijelova rečenica (misli). Neki su dijelovi teksta nepovezani. Tekst uglavnom nije napisan hrvatskim standardnim jezikom. Rečenice nisu ulančane.

0 bodova

Komentar nije pisan subjektivnim tonom. Rječnik je siromašan, a upotreba riječi i izraza nije prilagođena vrsti teksta. Zapaža se nefunkcionalna upotreba riječi i izraza (zamjenice bez referenta, netočno upotrijebljeni pojmovi u kontekstu). Rečenice su nejasne, nepotpune i nepovezane. U tekstu se nekoliko puta ponavlja ista misao.

d) jezična točnost 3 boda

3 boda – Sastavak je pravopisno i gramatički točan (do tri različite pogreške).

2 boda – Sastavak je uglavnom pravopisno i gramatički točan (do šest različitih pogrešaka).

1 bod – Sastavak je djelomično pravopisno i gramatički točan (do devet različitih pogrešaka).

0 bodova – Sastavak je pravopisno i gramatički netočan (deset ili više različitih jezičnih pogrešaka).

NAPOMENA: Pri vrednovanju učeničkih radova u obzir se uzimaju različite pogreške kojima je učenik do pisanja odabrane tekstne vrste trebao ovladati. Jezične pogreške o kojima učenik još nije učio označuju se i ispravljaju, ali se ne boduju.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
20 – 18	100 – 90 %	5
17 – 15	89 – 77 %	4
14 – 12	75 – 60 %	3
11 – 10	59 – 50 %	2
9 – 0	49 – 0 %	1

ČITANJE LIRSKIH PJESAMA S RAZUMIJEVANJEM

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Čitanje lirskih pjesama s razumijevanjem* vrednuju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik pojednostavljuje složene podatke iz čitanoga teksta.

Učenik pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem.

OŠ HJ B.7.1.

Učenik vrednuje književni tekst tumačeći utjecaj književnoga teksta na oblikovanje stavova i vrijednosti.

Razrada ishoda:

Učenik izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta.

Učenik stavlja u odnos uzroke i posljedice u književnome tekstu.

Učenik uočava tematizira li tekst pojave i doživljaje koje može prepoznati u vlastitom okružju.

Učenik argumentira vlastita zapažanja o književnom tekstu povezujući ih sa stečenim znanjem i iskustvom.

OŠ HJ B.7.2.

Učenik tumači književni tekst na temelju čitateljskoga iskustva i usporedbe s drugim tekstovima primjenjujući znanja o književnosti.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje, imenuje i u tekstu prepoznaje epitet, usporedbu, metaforu, hiperbolu i retoričko pitanje.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 1 bod

Mladić je prvu noć sam bez djevojke.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

2. 3 boda

a) 1 bod

Treba zaokružiti pojmove **čežnja** i **usamljenost**.

› **Bodovanje:** Točno zaokruženi pojmovi donose jedan bod.

b) 2 boda

Treba prepisati sljedeće stihove:

čežnja

Slušam:

visoki plavi vodoskoci čeznu

(zvijezde koje nikad dosegnuti neće)

usamljenost

Prva noć kroz koju idem

sam

› **Bodovanje:** Točno prepisani stihovi za jedan osjećaj donose jedan bod.

2. 1 bod

Mladić je prvu noć sam bez djevojke.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

3. 3 boda

a) 1 bod

Stihovi govore o strastvenoj ljubavi.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

b) 1 bod

Objašnjenje:

Stihovi govore o strastvenoj ljubavi jer su cvjetovi, koji u stihu predstavljaju ljubav u prenesenome značenju, crveni, a ta boja predstavlja snagu, strast, vatrenost...

› **Bodovanje:** Točno i smisleno napisano objašnjenje donosi jedan bod.

c) 1 bod

metafora

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

4. 3 boda

a) 2 boda

Epiteti su **crno** i **teško**.

› **Bodovanje:** Svaki točno prepisani epitet donosi jedan bod.

b) 1 bod

Izabranim epitetima naglašena je tuga / očaj / žalost / slični odgovori.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

5. 2 boda

a) 1 bod

Mladić (lirski subjekt / lirski glas) iz pjesme **iznenađen je i sretan**.

› **Bodovanje:** Točno zaokruženi dio tvrdnje donosi jedan bod.

b) 1 bod

Objašnjenje:

Takve mladićeve osjećaje izazvala je spoznaja da ga voli djevojka u koju je već dugo zaljubljen, za kojom već dugo čezne u samoći, a nije joj se to usuđivao priznati.

› **Bodovanje:** Točno i smisleno napisano objašnjenje donosi jedan bod.

6. 4 boda

a) 1 bod

Točan je odgovor **NE**.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 2 boda

Točna je tvrdnja s podcrtanim istaknutim dijelovima rečenice.

Pitanje na koje pjesnik **ne očekuje** odgovor, a postavlja ga da bi snažnije izrazio svoje misli i osjećaje naziva se **retoričko** pitanje.

› **Bodovanje:** Točno zaokruženi dio tvrdnje donosi jedan bod, točno imenovano *retoričko pitanje* još jedan bod.

c) 2 boda

Stilska izražajna sredstva: 1. **aliteracija (t)**; 2. **asonanca (a)**

› **Bodovanje:** Svako točno imenovano stilsko izražajno sredstvo donosi jedan bod.

7. 2 boda

Objašnjenje stihova: Pjesnik govori da će sjećanje na to jutro vječno sjati u njegovu srcu, da će se vječno zlatiti u riznici njegova srca što znači da je to jutro vrijedna i bogata uspomena koje će se on zauvijek s radošću i ljubavlju sjećati.

› **Bodovanje:** Točno objašnjenje stihova donosi jedan bod, smislen i jezično točan odgovor donosi još jedan bod.

8. 8 bodova

a) 2 boda

Osnovni je motiv pjesama *Prva noć samoće* i *Mala kavana* **ljubav** stoga su obje po vrsti **lirske ljubavne** pjesme.

› **Bodovanje:** Svaki točni pojam umetnut u tvrdnju donosi jedan bod.

b) 2 boda

Pjesma *Prva noć samoće* A. B. Šimića napisana je **slobodnim** stihom, a pjesma *Mala kavana* napisana je **vezanim** stihom.

› **Bodovanje:** Svaki točni pojam umetnut u tvrdnju donosi jedan bod.

c) 1 bod

U pjesmi *Prva noć samoće* stihovi se ne rimuju, a u pjesmi *Mala kavana* stihovi se rimuju.

› **Bodovanje:** Svako točno objašnjenje donosi jedan bod.

d) 3 boda

Individualni odgovori učenika.

› **Bodovanje:** Obrazloženje zašto se neka pjesma učeniku više sviđa uz navođenje primjera stilskoga izražajnog sredstva koje se učenika/učenice snažno dojmilo donosi dva boda. Pravopisna i gramatička točnost odgovora donosi još jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 1 bod

Mladića je napustila djevojka.

› **Bodovanje:** Točno zaokruženo objašnjenje donosi jedan bod.

2. 3 boda

a) 1 bod

Treba zaokružiti istaknute pojmove **ljubav** i **tuga**.

› **Bodovanje:** Točno zaokruženi pojmovi donose jedan bod.

b) 2 boda

Potrebno je prepisati sljedeće stihove:

ljubav

Crveni cvjetovi ljubavi

gore u noći

tuga

i u meni crno teško srce

tuče tuče

› **Bodovanje:** Točno prepisani stihovi za jedan osjećaj donose jedan bod.

3. 3 boda

a) 1 bod

A) Mladić ne vjeruje da će ponovo osvojiti djevojku koja ga je napustila.

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

b) 1 bod

Objašnjenje:

Budući da stihovi kazuju da *visoki plavi vodoskoci čeznu / zvijezde koje nikad dosegnuti neće*, to znači da mladić misli da nikad više neće doživjeti ljubav djevojke koju voli.

› **Bodovanje:** Točno i smisleno napisano objašnjenje donosi jedan bod.

c) 1 bod

metafora / epiteti

› **Bodovanje:** Točno riješen zadatak donosi jedan bod.

4. 2 boda

a) 1 bod

To su **epiteti**.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 1 bod

Izabranim epitetima naglašena je tuga/očaj/žalost...

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

5. 3 boda

a) 2 boda

Mladić (lirski subjekt / lirski glas) iz pjesme osjeća se **sretno**/tužno/umorno/**iznenađeno**.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi pojam donosi jedan bod.

b) 1 bod

Objašnjenje:

Takve mladićeve osjećaje izazvala je spoznaja da ga voli djevojka u koju je već dugo zaljubljen, za kojom već dugo čezne u samoći, a nije joj se to usuđivao priznati.

› **Bodovanje:** Točno i smisleno objašnjenje donosi jedan bod.

6. 3 boda

a) 1 bod

Točan je odgovor **NE**.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 2 boda

Pitanje na koje pjesnik **ne očekuje** odgovor, a postavlja ga da bi snažnije izrazio svoje misli i osjećaje naziva se **retoričko** pitanje.

› **Bodovanje:** Točno zaokružen dio tvrdnje donosi jedan bod, točno imenovano retoričko pitanje još jedan bod.

7. 4 boda

a) Objasnenje stihova: Mladić nije očekivao da će mu djevojka uzvratiti stiskom ruke, odnosno nije očekivao da će mu djevojka uzvratiti ljubav.

› **Bodovanje:** Točno i smisleno napisano objašnjenje stihova donosi jedan bod, pravopisna i gramatička točnost još jedan bod.

b) 2 boda

Stilska izražajna sredstva su **asonanca i aliteracija**.

› **Bodovanje:** Svako točno imenovano stilsko izražajno sredstvo donosi jedan bod.

8. 8 bodova

a) 2 boda

Osnovni je motiv pjesama *Prva noć samoće* i *Mala kavana ljubav*, stoga su obje pjesme po vrsti **lirske ljubavne** pjesme.

› **Bodovanje:** Svaki točni pojam umetnut u tvrdnju donosi jedan bod.

b) 2 boda

Pjesma *Prva noć samoće* A. B. Šimića napisana je **slobodnim** stihom, a pjesma *Mala kavana* napisana je **vezanim** stihom.

› **Bodovanje:** Svaki točni pojam umetnut u tvrdnju donosi jedan bod.

c) 1 bod

U pjesmi *Prva noć samoće* stihovi se ne rimuju, a u pjesmi *Mala kavana* stihovi se rimuju.

› **Bodovanje:** Točno objašnjenje donosi jedan bod.

d) 3 boda

Individualni odgovori učenika.

› **Bodovanje:** Obrazloženje zašto se neka pjesma učeniku više sviđa uz navođenje primjera stilskega izražajnog sredstva koje se učenika/učenice snažno dojmilo donosi dva boda.

Pravopisna i gramatička točnost odgovora donosi još jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
27 – 25	100 – 90%	5
24 – 22	89 – 77 %	4
21 – 18	76 – 63 %	3
17 – 14	62 – 50 %	2
13 – 0	49 – 0 %	1

ČITANJE PROZNOGA TEKSTA S RAZUMIJEVANJEM

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Čitanje proznoga teksta s razumijevanjem* vrednuju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik pojednostavnjuje složene podatke iz čitanoga teksta.

Učenik pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem.

OŠ HJ B.7.1.

Učenik vrednuje književni tekst tumačeći utjecaj književnoga teksta na oblikovanje stavova i vrijednosti.

Razrada ishoda:

Učenik izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta.

Učenik stavlja u odnos uzroke i posljedice u književnome tekstu.

Učenik uočava tematizira li tekst pojave i doživlja koje može prepoznati u vlastitome okružju.

Učenik argumentira vlastita zapažanja o književnome tekstu povezujući ih sa stečenim znanjem i iskustvom.

OŠ HJ B.7.2.

Učenik tumači književni tekst na temelju čitateljskoga iskustva i usporedbe s drugim tekstovima primjenjujući znanja o književnosti.

Razrada ishoda:

Učenik razlikuje pripovjedača (u 1. i 3. licu) od pisca, prepoznaje i imenuje kronološki slijed događaja u tekstu, prepoznaje i imenuje obilježja književnih vrsta – dnevnika, biografije i autobiografije.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 2 boda

a) Moguće je zaokružiti bilo koju rečenicu.

› **Bodovanje:** Zaokruženi se odgovor ne boduje.

b) 2 boda

Potrebno je svojim riječima obrazložiti dojam o tekstu.

› **Bodovanje:** Za smisleno obrazloženje dobiva se jedan bod i još jedan bod za izražavanje u skladu s hrvatskim standardnim jezikom.

2. 3 boda

a) 1 bod

Dnevnik Anne Frank napisan je u prvome licu / 1. licu.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 2 boda

Pripovjedačica događaje u tekstu **iznosi** istim redoslijedom kojim se oni događaju u stvarnosti i takav se redoslijed naziva **kronološki** redoslijed događaja.

› **Bodovanje:** Svaki točni dio odgovora donosi jedan bod.

3. 3 boda

1. DNEVNIK	Književno djelo u kojemu autor piše o vlastitome životu. (2.)
2. AUTOBIOGRAFIJA	Književno djelo koje govori o nečijem životu, najčešće se piše o životima ljudi koji su dali svoj doprinos na kulturnome, javnome, političkome ili znanstvenome području. (3.)
3. BIOGRAFIJA	Djelo koje se piše svakoga dana, u njemu se piše točan datum bilježenja svakoga zapisa i iznose se doživljaji i razmišljanja autora o događajima koji su se toga dana dogodili. (1.)

› **Bodovanje:** Svako točno povezano obilježje s imenom književne vrste donosi jedan bod.

4. 3 boda

a) 2 boda

Uobičajena obilježja dnevnika su da je na početku zapisa zabilježen nadnevak pisanja, a u zapisu se govori o događajima, doživljajima, razmišljanjima i osjećajima proživljenima tijekom toga ili prethodnih dana. Annin dnevnik je poseban jer je pisan u obliku pisama prijateljici Kitty.

› **Bodovanje:** Navođenje uobičajenih obilježja dnevnika donosi jedan bod. Drugi dio odgovora donosi još jedan bod.

b) 1 bod

Treba podcrtati rečenicu:

Da bih u svojoj mašti uvećala sliku priželjkivane prijateljice, neću u dnevnik zapisivati činjenice kao većina drugih, već želim da taj dnevnik bude moja prijateljica, zvat ću je Kitty.

› **Bodovanje:** Točno podcrtana rečenica donosi jedan bod.

5. 11 bodova

a) 6 bodova

Ukratko treba napisati o čemu govore odlomci.

1. odlomak	2. odlomak	3. odlomak
Ulomak govori o Anninoj obitelji koja se preselila iz Frankfurta u Nizozemsku i o teškome životu Židova nakon 1940. godine zbog mnogih zabrana koje su morali poštovati.	Ulomak govori o Anninoj brbljavosti za vrijeme nastave u školi i o kazni koju joj je profesor izrekao – tri puta morala je pisati sastavak o brbljanju, ali bila je kreativna i sve je sastavke napisala toliko dobro da joj je profesor na kraju dopustio da brblja.	Ulomak govori o pozivu Annina oca u vojsku i pripremi njezine obitelji da se sakrije u sklonište.

› **Bodovanje:** Svaki točno i smisleno pričač odlomak donosi dva boda.

b) 3 boda

Život Židova u Nizozemskoj nakon 1940. g. bio je vrlo težak jer se nisu smjeli slobodno kretati, bilo im je zabranjeno posjećivati kulturne i sportske ustanove, nisu se smjeli koristiti prijevoznim sredstvima, nego samo pješati...

› **Bodovanje:** Odgovor da je život Židova bio težak donosi jedan bod, a svaki navedeni razlog donosi još jedan bod.

c) 2 boda

Anne je usprkos društvenoj situaciji bila vedra duha jer je duhovito pisala o svojoj brbljavosti, smišljala je zabavne i zanimljive razloge kako bi opravdala svoju brbljavost i smijala se, zajedno s drugima, kad joj je profesor davao kazne.

› **Bodovanje:** Točan odgovor da je Anne bila vedra duha donosi jedan bod, a smisleno obrazloženje odgovora donosi još jedan bod.

6. 6 bodova

a) 3 boda

Treba zaokružiti riječi **snalažljivost**, **duhovitost** i **pričljivost**.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi pojam donosi jedan bod.

b) 3 boda

Obrazloženje odabranih odgovora iz a) dijela zadatka.

snalažljivost – Anne se izvrsno snašla u pisanju sastavaka o brbljavosti. Smislila je dobre razloge zbog kojih je brbljava, a posljednju zadaću osmislila je kao bajkovitu šaljivu pjesmu čime je dokazala da se može snaći i u vrlo zahtjevnoj situaciji.

duhovitost – Anne je bila duhovita jer je osmislila smiješne razloge zbog kojih je ona brbljava (ženama je svojstvena brbljavost; budući da je njezina majka još brbljavija od nje, to je kod nje nasljedna osobina pa si ne može pomoći) i napisala je šaljivu pjesmu o brbljavim pačićima.

pričljivost – Anne je bila izuzetno pričljiva tijekom nastave, što svjedoče i tri kazne koje je dobila od svojega profesora, a sve su bile da napiše sastavke o brbljavosti.

› **Bodovanje:** Smisleno i točno objašnjenje po čemu se iz teksta može zaključiti da Anne ima navedenu osobinu donosi dva boda, a jezična točnost donosi još jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 2 boda

a) Moguće je zaokružiti bilo koju rečenicu.

› **Bodovanje:** Zaokruženi se odgovor ne boduje.

b) 2 boda

Potrebno je svojim riječima obrazložiti dojam o tekstu.

› **Bodovanje:** Za smisljeno obrazloženje dobiva se jedan bod i još jedan bod za izražavanje u skladu s hrvatskim standardnim jezikom.

2. 1 bod

Treba podcrtati rečenicu: *Da bih u svojoj mašti uvećala sliku priželjkivane prijateljice, neću u dnevnik zapisivati činjenice kao većina drugih, već želim da taj dnevnik bude moja prijateljica, zvat ću je Kitty.*

› **Bodovanje:** Točno podcrtana rečenica donosi jedan bod.

3. 5 bodova

a) 3 boda

1. DNEVNIK	Književno djelo u kojemu autor piše o vlastitome životu. (2.)
2. AUTOBIOGRAFIJA	Književno djelo koje govori o nečijemu životu, najčešće se piše o životima ljudi koji su dali svoj doprinos na kulturnome, javnome, političkome ili znanstvenome području. (3.)
3. BIOGRAFIJA	Djelo koje se piše svakoga dana, u njemu se piše točan datum bilježenja svakoga zapisa i iznose se doživljaji i razmišljanja autora o događajima koji su se toga dana dogodili. (1.)

› **Bodovanje:** Svako točno povezano obilježje s nazivom književne vrste donosi jedan bod.

b) 2 boda

Uobičajena su obilježja dnevnika da je na početku zapisa zabilježen nadnevak pisanja, a u zapisu se govori o događajima, doživljajima, razmišljanjima i osjećajima proživljenima tijekom toga ili prethodnih dana. Annin dnevnik je poseban jer je pisan u obliku pisama prijateljici Kitty.

› **Bodovanje:** Navođenje uobičajenih obilježja dnevnika donosi jedan bod. Drugi dio odgovora donosi još jedan bod.

4. 1 bod

Dnevnik Anne Frank napisan je u **prvome licu / 1. licu**.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

5. 8 bodova

a) 6 bodova

1. odlomak	2. odlomak	3. odlomak
Ulomak govori o Anninoj obitelji koja se preselila iz Frankfurta u Nizozemsku i o teškome životu Židova nakon 1940. godine zbog mnogih zabrana koje su morali poštovati.	Ulomak govori kako se Anne i njezine prijateljice zabavljaju igrajući stolni tenis i odlazeći u slastičarnice gdje se druže s dječacima svojih godina koji se često u njih zaljubljuju.	Ulomak govori o pozivu Annina oca u vojsku i pripremi njezine obitelji da se sakrije u sklonište.

› **Bodovanje:** Svaki točno i smisleno prepričan odlomak donosi dva boda, ukupno šest bodova.

b) 2 boda

Pripovjedačica događaje u tekstu **iznosi** redosljedom kojim se oni događaju u stvarnosti i takav se redosljed naziva **kronološki** redosljed događaja.

› **Bodovanje:** Točno zaokružen istaknuti dio tvrdnje donosi jedan bod, točno umetnuti pojam u tvrdnju donosi još jedan bod.

6. 2 boda

a) 1 bod

DA

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

b) 1 bod

Anne se družila i zabavljala se sa svojim prijateljicama, izlazila je s njima, bavila se sportom i razmišljala o mladićima koji su joj se udvarali.

› **Bodovanje:** Odgovor koji smisleno objašnjava bezbrižnost Annina života donosi jedan bod.

7. 3 boda

a) 2 boda

Treba zaokružiti sljedeće rečenice:

Strašno sam se prestrašila. Poziv! Svatko zna što to znači. Već sam pred sobom vidjela koncentracijske logore i samice.

› **Bodovanje:** Rečenica koja govori o Anninu osjećaju donosi jedan bod, rečenica/rečenice koje objašnjavaju zašto se tako osjećala donose još jedan bod.

b) 1 bod

Treba prepisati dio rečenice: *Moj otac, najdraža osoba u mom životu*

› **Bodovanje:** Točno prepisan dio rečenice donosi jedan bod.

8. 6 bodova

a) 3 boda

Treba zaokružiti riječi **snalažljivost**, **duhovitost** i **druželjubivost**.

› **Bodovanje:** Svaki točno zaokruženi pojam donosi jedan bod.

b) 3 boda

Obrazloženje odabranih odgovora iz a) dijela zadatka.

snalažljivost – Anne se dobro snalazila kad je trebalo izbjeći udvaranje mladića. Okrenula bi se na biciklu tako da joj torba padne i mladić je mora podići, a nakon toga bi promijenila temu razgovora i zaustavila mladićevo udvaranje koje joj nije odgovaralo.

duhovitost – Anne i njezine prijateljice pokazale su duhovitost kad su promijenile ime svojega kluba nakon što su otkrile da Mali medvjed nema pet, nego sedam zvijezda i nazvale ga Mali medvjedić minus dva.

druželjubivost – Anne se voljela družiti s prijateljicama, igrati s njima tenis, odlaziti s njima u slastičarnicu i ondje se družiti s njima i dječacima svoje dobi.

› **Bodovanje:** Smisljeno i točno objašnjenje po čemu se iz teksta može zaključiti da Anne ima navedenu osobinu donosi dva boda, a jezična točnost donosi još jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
28 – 26	100 – 90%	5
25 – 22	89 – 77 %	4
21 – 18	76 – 63 %	3
17 – 14	62 – 50 %	2
13 – 0	49 – 0 %	1

ČITANJE DRAMSKOGA TEKSTA S RAZUMIJEVANJEM

Obrazovni ishodi, rješenja, bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u pisanoj provjeri *Čitanje dramskoga teksta s razumijevanjem* vrednuju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik pojednostavnjuje složene podatke iz čitanoga teksta.

Učenik pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem.

OŠ HJ B.7.1.

Učenik vrednuje književni tekst tumačeći utjecaj književnoga teksta na oblikovanje stavova i vrijednosti.

Razrada ishoda:

Učenik stavlja u odnos uzroke i posljedice u književnome tekstu.

Učenik uočava tematizira li tekst pojave i doživljaje koje može prepoznati u vlastitome okružju.

Učenik argumentira vlastita zapažanja o književnome tekstu povezujući ih sa stečenim znanjem i iskustvom.

Učenik obrazlaže etičku i idejnu razinu književnoga teksta.

OŠ HJ B.7.2.

Učenik tumači književni tekst na temelju čitateljskoga iskustva i usporedbe s drugim tekstovima primjenjujući znanja o književnosti.

Razrada ishoda:

Učenik obrazlaže značenje književnoga teksta s obzirom na vlastito čitateljsko iskustvo i žanrovska obilježja.

OŠ HJ B.7.4.

Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.

Razrada ishoda:

Učenik oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje na temelju usvojenih jezičnih vještina

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA A

1. 2 boda

Moguće je zaokružiti bilo koju riječ.

› **Bodovanje:** Zaokruženi se odgovor ne boduje. Potrebno je svojim riječima obrazložiti dojam o tekstu. Za točno i smisleno napisano obrazloženje dobivaju se dva boda.

2. 2 boda

Voditelj 1 i Voditelj 2.

› **Bodovanje:** Svako točno napisano ime donosi jedan bod.

3. 3 boda

a) 2 boda

Osim glavnih likova, u igrokazu su prisutni i **Mladić** i **Djevojka**.

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

b) 1 bod

Oni su **roboti**.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

4. 5 bodova

a) 2 boda

Modeli BX 2022 govore nekoliko stranih jezika, sviraju nekoliko instrumenata, znaju lijepo pjevati, mogu raditi nekoliko poslova istodobno, znaju borilačke vještine.

› **Bodovanje:** Potrebno je navesti samo dvije osobine. Svaka točno navedena osobina donosi jedan bod.

b) 3 boda

Modeli BX 2022 izumljeni su da zamijene tinejdžere svojim roditeljima koji se s njima stalno sukobljavaju jer ih ne slušaju i ne zadovoljavaju njihove ambicije (ne govore dovoljno stranih jezika, ne sviraju dovoljno glazbenih instrumenata). Roditelji su nezadovoljni svojom djecom, pa su roboti stvoreni da roditelji budu zadovoljniji i da im život bude lakši.

› **Bodovanje:** Točno i opširno obrazloženje donosi dva boda, a jezična točnost odgovora donosi još jedan bod.

5. 4 boda

a) 1 bod

Treba podcrtati **jednu** od sljedećih rečenica:

Kako može Viktor, a ti ne možeš? / Vidiš kako je Lana pristojna, a ti samo prigovaraš!

› **Bodovanje:** Jedna točno podcrtana rečenica donosi jedan bod.

b) 3 boda

Individualni odgovori učenika.

› **Bodovanje:** Smisleno i argumentirano obrazloženje donosi dva boda. Jezična točnost rečenica donosi još jedan bod.

6. 3 boda

a) 2 boda

veći dio dramskoga teksta, najčešće se obilježava dizanjem i spuštanjem zastora ili osvjetljavanjem i zamračivanjem pozornice

čin

dio dramskoga teksta koji obilježava ulazak ili izlazak nekoga lika sa scene (pozornice)

prizor

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani dio dramskoga teksta donosi jedan bod.

b) 1 bod

Treba prepisati **jednu** od rečenica:

(Voditelj 1 i 2 ulaze s uvodnom glazbom za TV prodaju.) I (Svi izlaze, dolazi Voditelj.)

› **Bodovanje:** Točno prepisana rečenica donosi jedan bod. Priznaju se i rečenice prepisane bez zagrada.

7. 3 boda

a) 1 bod

U tekstu treba valovitom crtom podcrtati jedan od dijaloga. Važno je da je podcrtan **dijalog**, dakle razgovor, a ne samo govor jedne osobe. Mnoge dijaloge u tekstu može se doživjeti smiješnima, stoga je to učenikov individualni odabir.

› **Bodovanje:** Točno podcrtan dijalog donosi jedan bod.

b) 2 boda

Potrebno je obrazložiti zašto je dijalog smiješan. Moguće je navesti razloge: smiješno je kako Voditelji reklamiraju robote koji ispunjavaju sve roditeljske želje, smiješno je kako ozbiljno prodaju Savršene sinove i Savršene kćeri kao da je moguće da roboti zamijene djecu, smiješno je kako i što roboti govore kad im voditelj pritisne dugme, kako je TV prodaja Mladića i Djevojke jednaka kao kad se prodaju stvari koje nam trebaju u kući...

› **Bodovanje:** Smisljeno i argumentirano obrazloženje donosi dva boda.

8. 4 boda

Individualni odgovori učenika.

› **Bodovanje:** Tekst napisan u obliku monologa donosi jedan bod. Barem jedna didaskalija u tekstu donosi jedan bod. Ako je monolog odgovorio na zadanu temu, to donosi još jedan bod. Smisljena povezanost i sadržajna zanimljivost rečenica donosi jedan bod.

Rješenja i bodovanje zadataka

SKUPINA B

1. 2 boda

a) Moguće je zaokružiti bilo koju riječ.

› **Bodovanje:** Zaokruženi se odgovor ne boduje.

b) 2 boda

Potrebno je svojim riječima obrazložiti dojam o tekstu.

› **Bodovanje:** Za točno i smisleno napisano obrazloženje dobivaju se dva boda.

2. 3 boda

a) 2 boda

Mladić i Djevojka.

› **Bodovanje:** Svako točno napisano ime donosi jedan bod.

b) 1 boda

roboti/Roboti.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

3. 4 boda

a) 2 boda

O likovima na pozornici govore **Voditelj 1** i **Voditelj 2**.

› **Bodovanje:** Svako točno napisano ime lika donosi jedan bod.

b) 2 boda

Modeli BX 2022 predstavljaju **Savršenog(a) sina** i **Savršenu kćer**.

› **Bodovanje:** Svaki točni odgovor donosi jedan bod.

4. 4 boda

a) 2 boda

Treba podcrtati barem **dvije** od sljedećih rečenica:

Zna samo dva jezika, svira samo jedan instrument i još uz to mijenja raspoloženja svakih pola sata? Ne sprema svoju sobu i ne uči dovoljno? Želi biti vani dulje od dopuštenoga? Svađa se s vama i raspravlja za svaku sitnicu?

Samo bulji u ekrane, ne ispušta mobitel iz ruku?

› **Bodovanje:** Svaka točno podcrtana rečenica donosi jedan bod.

b) 2 boda

Modeli BX 2022 govore nekoliko stranih jezika, sviraju nekoliko instrumenata, znaju lijepo pjevati, mogu obavljati nekoliko poslova istodobno, znaju borilačke vještine.

› **Bodovanje:** Svaka točno navedena osobina donosi jedan bod.

5. 3 boda

Individualni odgovori učenika.

› **Bodovanje:** Smisleno i argumentirano obrazloženje donosi dva boda. Jezična točnost rečenica donosi jedan bod.

6. 3 boda

a) 2 boda

veći dio dramskoga teksta, najčešće se obilježava dizanjem i spuštanjem zastora ili osvjetljavanjem i zamračivanjem pozornice

čin

dio dramskoga teksta koji obilježava ulazak ili izlazak nekoga lika sa scene (pozornice)

prizor

› **Bodovanje:** Svaki točno napisani dio dramskoga teksta donosi jedan bod.

b) 1 bod

Treba prepisati **jednu** od rečenica:

(Voditelj 1 i 2 ulaze s uvodnom glazbom za TV prodaju.) I (Svi izlaze, dolazi Voditelj.)

› **Bodovanje:** Točno prepisana rečenica donosi jedan bod. Priznaju se i rečenice prepisane bez zagrada.

7. 2 boda

a) 1 bod

U tekstu treba valovitom crtom podcrtati jedan od dijaloga. Važno je da je podcrtan **dijalog**, dakle razgovor, a ne samo govor jedne osobe. Mnoge dijaloge u tekstu može se doživjeti smiješnima, stoga je to učenikov individualni odabir.

› **Bodovanje:** Točno podcrtan dijalog donosi jedan bod.

b) 2 boda

Potrebno je obrazložiti zašto je dijalog smiješan. Moguće je navesti razloge: smiješno je kako Voditelji reklamiraju robote koji ispunjavaju sve roditeljske želje, smiješno je kako ozbiljno prodaju Savršene sinove i Savršene kćeri kao da je moguće da roboti zamijene djecu, smiješno je kako i što roboti govore kad im voditelj pritisne dugme, kako je TV prodaja Mladića i Djevojke jednaka kao kad se prodaju stvari koje nam trebaju u kući...

› **Bodovanje:** Smisljeno i argumentirano obrazloženje donosi dva boda.

8. 4 boda

Individualni odgovori učenika.

› **Bodovanje:** Tekst napisan u obliku monologa donosi jedan bod. Barem jedna didaskalija u tekstu donosi jedan bod. Ako je monolog odgovorio na zadanu temu, to donosi još jedan bod. Smisljena povezanost i sadržajna zanimljivost rečenica donosi jedan bod.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
26 – 24	100 – 90%	5
23 – 20	89 – 77 %	4
19 – 16	76 – 63 %	3
15 – 13	62 – 50 %	2
12 – 0	49 – 0 %	1